DARBININKAS

[illegible] Nr. 28 [illegible] [illegible] 1954

JIS MIRĖ, KAD KITI NEMIRTŲ

Jeruzalėje 1933 m. buvo sudarytas 5 asmenų tribunolas, kuris ėmėsi peržiūrėti sprendimą, pasmerkusį Kristų mirtį. Sprendimas buvo padarytas aukščiausiojo žydų teismo sinedriono. Keturi to tribunolo nariai, kad ir žydai, pripažino, jog sprendimas buvo neteisingas ir pasiūlė, kad žydų tautą jį atšauktų, nors tai jau 2000 metų pavėluota. Tauta bent nusimestų nuo savęs kaltę. Tą patį po šio karo pasiūlė Izraelio valstybei viena teisininkų draugija Olandijoje. Tačiau Izraelis nesiryžta savo sentėvių pakaltinti ir paskelbti, kad Kristus buvo nuteistas nekaltas.

Jėzaus byloje lemiamą vaidmenį atliko Pilotas. Jisai tarp kryžiaus mirties ir išteisinimo pasirinko vidurį — plakimą. Romėnai būdavo plakami paprastomis rykštėmis. Jėzus, kuris buvo galilietis, turėjo būti plakamas specialiu įrankiu, flagellum vadinamu. Tai buvo kančius, pagamintas iš kelių odinių diržų su įtaisytais švino gabalėliais arba aštriais kabliukais.

Žydų įstatymas nustatydavo kirčių skaičių, romėnų — ne. Romėnai plakamąjį pavesdavo plakėjų nuožiūrai. Nors romėnai nebuvo tokie žiaurūs kaip azijatai, bet ir jų ranka buvo sunki, ypač romeniškųjų Jeruzalės dalinių, tarp kurių buvo sunki, ypač romėniškųjų gana žiaurūs ir užkietėję žydų priešai, jų plakti negailėdavo. Romėniškas plakimas, jau savaime pavojingas, o ši kartą mažai kuo galėjo skirtis nuo mirties. Pilotas greičiausiai manė, kad užplakto Jėzaus mirtis savaime išspres klausimą, kurio jis negalėjo pats ryžtingai išspręsti: pasmerkti arba išteisinti. Iš tikrųjų Jėzus buvo taip sudaužytas, kad Pilotas, nepasižymėjęs jautrumu ir prie žiauriausių scenų pripratęs, rado reikalą parodyti nuplaktą Kristų miniai ir tarti: "Štai žmogus!" Pilotas tikėjo, kad minią sujaudins ir Kristaus mirties nereikalaus.

Žydų vadai ir romėnai žinojo, kad Jėzus nekaltas. Ir anais laikais būdavo politinių nusikaltimų ir apskritai nusikaltėlių. Dievo Sūnus buvo idėjinis žydų priešas, taigi jiems ir politinis, sukilėlis, kuris dėl atsargos turėjo būti likviduotas. Mūsų dienų žmogus labiausiai pergyvena tą Kristaus pasmerkimo tragediją, nes ir jis dažnai "dėl atsargos", be jokio nusikaltimo, pasmerkiamas ir žudomas politinių režimų.

Evangelijos nemini nė vieno žodžio, kurį Atpirkėjas būtų ištaręs arba aimanavęs plakimo metu. Tokia dieviška tyla dar labiau turėjo erzinti plakikus! Kristus tylėjo ir tada, kai buvo apvilktas pajuokos raudonu rūbu, vainikuotas erškėčiais ir įduota į rankas nendrė.

Budeliai, kaip žinoma, mėgsta kalbinti savo aukas. Jėzaus tyla svilino kunigų, farizėjų ir romėnų budelių sąžines. Nejauku buvo ir Pilotui. Jis tikėjosi išgirsiąs ką nors iš lūpų to "garsiojo oratoriaus", kad jam tars žodį, kaip naktį prieš tai norėjo išgirsti Erodas. Veltui.

Minia staugė ir įsiutusi kartojo: "Prie kryžiaus!" Pilotas laukė, kad Jėzus šauktūsi Romos ciesoriaus, į kurį taip triukšmingai ir įžuliai apeliavo žydai. Būtų užtekę vieno Jėzaus žodžio, ir jo "politinė byla" būtų pavirtusi religine, nebaisia. Mat dažnas žydų intrigas Romos valdininkai nuleisdavo niekais. Pagaliau, Jėzus jau buvo plakimo nubaustas, o žydų sinedrionas negalėjo bausti mirtimi. Jis tegalėjo pasiųsti Kristų į Galilieją ir uždrausti įkelti koją į Jeruzalę. Byla būtų pasibaigusi Pilotui patogiai ir laimingai.

Bet Kristus tylėjo. Nesigindamas nei aiškindamasis Jis sudarė įspūdį, kad tikrai užsiima politika, ruošiasi išvyti romėnus ir pasiskelbti Judėjos karalium. Suprantama, visi tie kaltinimai neįtikino Piloto, kad Kristus su savo apaštalais, kurie išlakstė, galvojo apie politinį perversmą. Gal Kristus ir buvo kuo žydams įsipykęs, bent ne tiek, kad reikėtų Jį mirtimi bausti. Bet kadangi tuo pat laiku turėjo būti nukryžiuoti du tikri nusikaltėliai tai pridėti vieną kryžių daugiau Pilotui nesudarė didelio sunkumo. Pagaliau ir jo valdiniai to norėjo.

Dėl kryžiaus bausmės žydai tūkstančius kartų buvo protestavę. Kol jie savo namuose buvo patys šeimininkai, mirtimi bausdavo užmušdami akmenimis. Kai juos pavergė kiti, tai žydai, jausdamiesi kultūringesni, dar ilgai priešinosi kryžiaus bausmei, kuri buvo atnešta iš laukinių Azijos tautų ir tiko vergams, bet ne romėnams arba garbingiems žydams. Tačiau Jėzaus byloje aukščiausias žydų teismas, sinedrionas, reikalavo kryžiaus bausmės ir tuo pačiu legalizavo bausmę, prieš kurią jų tėvai taip ilgai buvo kovoję.

Pilotui ištarus "Ibis ad crucem (Esi ant kryžiaus), buvo duotas kareiviams įsakymas paruošti tris kryžius Kalvarijos kalne. Mirties procesijoje prieš Jėzų, pagal teismo paprotį, ėjo teismo valdininkas, nešęs ant lentelės užrašyta hebrajų, lotynų ir graikų kalbomis nuteistojo apkaltinimą: "Jėzus Nazarietis, Žydų Karalius." Kartu supo keturių kareivių sargyba ir jojo karininkas-centurijonas. Kančios eiseną lydėjo dar kunigai, sinagogos uolieji, rašto žinovai, smalsuoliai, miesto padaužos ir tik Nuteistojo Motina su nedideliu būreliu užjaučiančių moterų ir vienintelis apaštalas Jonas. Atpirkimo byloje reikėjo būti daugeliui įvairių liudininkų. Dieviškoji Apvaizda taip padarė, kad Kalvarijos kalnas virto atpirkimo altorium.

Kryžiaus mirtis buvo viena iš žiauriaušių, bet dėl to ir labiausiai vieša. Čia ir minia matė pakeltą auką, ir auka minią, Dievas, Kuris sukūrė pasaulį, ši kartą buvo priverstas pažvelgti, kokį Jam žmonės kančios įrankį priruošė. Pasirinko labiausiai paniekintą kryžių, kurį Dievo Sūnaus mirtis ir žmonių teisingumo išniekinimas išaukštino.

Ant Kalvarijos kalno Jėzus nuogas paguldomas, kad rankos pritiktų prie skersinių. Trumpi kūjo dūžiai, keli Atpirkėjo ir budelių akių susitikimai, ir pirmoji tragedijos dalis baigta. Kalimo negalėjo matyti visi smalsieji, bet kai buvo kryžius pakeltas, kareiviai pasitraukė į šalį, kad kitiems neužstotų reginio. Centurijonas, pasirėmęs tramdė nerimstanti žirgą, neprotingą tvarinį, nujautusį Tvėrėjo mirtį.

Jėzus nukryžiuotas vidurdienį. Agonija užtruko apie tris valandas, nes Jėzus, buvo didžiai nukankintas. Net kareiviai stebėjosi, kad trečia valandą popiet jau buvo miręs, kai tuo tarpu nelaimingieji galvažudžiai tampėsi ligi pavakario.

Kristaus paskutinė žemiškojo gyvenimo kančia užsibaigė per tris valandas, bet jos prasmės neišsėmė nė du tūkstančiai metų ir neišsems visa amžinybė. Tos kančios vertė ir didybė nuostabiu būdu palikta ant kiekvieno pasaulio altoriaus šv. Mišių aukoje. Kiekvienoje vietoje ir kiekvienu laiku, kad ir neturtingiausios vaizduotės krikščionis, gali kryžiaus kančios prasmę sutraukti į tą paprastą Kryžiaus ženklą, kuris neišdildomai įspaudžiamas per krikšto sakramentą ir kurį motina savo kūdikio rankute moko jį pagarbiai atnaujinti. T. M.

"Neliesk manęs, nes aš dar neužžengiau pas savo Tėvą (Jono 20,17).

VELYKOS, KURIŲ NEGALIMA UŽMIRŠTI

Kai Velykų ankstyvąjį rytą suskambės bažnyčių varpai, skelbdami Kristaus Prisikėlimą, nejučiomis prisiminsime Velykas, kurios taip didingai buvo švenčiamos Nepriklausomoje Lietuvoje, o ypač jos laikinojoje sostinėje Kaune.

Gal ir beprasmiška grįžti į praeitį. Buvo, praėjo, nebėra... Ateitis, o ne praeitis juk svarbu. O vis dėlto norom nenorom ta praeitis, palikusi mumyse daug gražių atsiminimų, greit neišnyks iš atminties. Esame gyvi tos gražiosios praeities liudininkai.

"Velykos, Velykos, kas Jūsų nelaukia"... aprašė poetai tą didįjį Velykų džiaugsmą. Ir tikrai, tas Velykų džiaugsmas anais Nepriklausomybės laikais buvo didelis. Laukdavo Velykų visi: jauni ir seni.

VERBŲ SEKMADIENĮ

lūžte lūždavo bažnyčiose žmonių dalyvauti tose iškilmingose pamaldose, kurios nuteikdavo visus artėjančiai rimčiai ir didžiąjai pergalei — Kristaus Prisikėlimui.

Didžiojoje Velykų savaitėje nutildavo teatrai, kinai ir kitokios pramogos. Gyvenimas įgaudavo nebekasdieninį pobūdį. Priešventinė nuotaika įjungdavo visus švenčių ruošos darbams, vakarais skambėdavo graudžių verksmų giesmės bažnyčioje.

DIDĮJĮ KETVIRTADIENĮ

baigdavosi įstaigų ir fabrikų darbai. "Linksmų, linksmų Velykų!..." linkėdami vieni kitiems, išsiskirstydavo tarnautojai ir darbininkai. O kas dadarydavosi stotyse! Pilni autobusai, traukiniai, į tėviškę brangią, į namus, kur tėvai, broliai, sesės laukia, kur kiemelis baltu smėliu pabarstytas, stalas margučiais papuoštas, žalumynais apsagstytas. Krikštaudavo jaunimas, o iš jų krūtinių verždavosi Velykų linkėjimai išvykstantiems ir pasiliekantiems. Kaip smagu būdavo, sunku apsakyti: savo kalba, savi papročiai, savi žmonės...

DIDĮJĮ PENKTADIENĮ

pilnos bažnyčios žmonių. Visi dalyvaudavo Kristaus didingoje kančios aukoje. Veiduose spindėdavo liūdesys ir gailestis: mirė Išganytojas ant Kryžiaus. Vakare Vytauto kalne nušvisdavo didysis Kryžius, primindamas Kaunui Kristaus kančios dieną.

Kristaus karstą lankydavo tūkstančiai žmonių. Būriai būriai traukdavo iš vienos bažnyčios į kitą. Kiekvienoje vis skirtingas būdavo karsto papuošimas ir į r e n g i m a s. Kiek ten sielos b u v o įdėta Dievo garbei, sunku aprašyti. Ligi vidurnakčio lankytojų eilės iš vienos bažnyčios į kitą eidavo garbinti mirusį Kristų.

DIDĮJĮ ŠEŠTADIENĮ

šventa ugnis ir šventas vanduo buvo nešamas į namus Dievo palaimai. Dvyliktą valandą bažnyčių varpai skelbdavo liūdesio pabaigą. Vakarop nutildavo namų ruošos darbai ir baigdavosi visi rūpesčiai. Ramybė ir džiaugsmas apimdavo visus: gražusis gyvenimo atgimimas jaučiamas. Tokia pakilia nuotaika traukdavo žmonių būriai iš Šančių, Aleksoto, Žaliakalnio ir iš kitur į Kauną, pirmiausia į Įgulos bažnyčią, dalyvauti Kristaus Prisikėlimo iškilmėse.

DIDŽIĄJĄ ĮGULOS BAŽNYČIĄ

apsupdavo tūkstančiai žmonių. Mūsų garbingieji kariai saugodavo kelią Kristui. Griausmingi varpai pradėdavo skambinti, primindami artėjančią Aleliują. Ir sujudėdavo didžioji procesija. "Kristus kėlės! Linksma diena mums nušvito" — skambėdavo didingoje procesijoje dūdų ir choro balsai.

Velykų džiaugsmas iš Įgulos bažnyčios liedavosi toliau. Minios žmonių traukdavo į kitas Kauno bažnyčias, lankydami Kristaus karstus, dalyvaudami Kristaus prisikėlimo iškilmėse. Retai kad Kaunas matydavo tokį judėjimą ir tiek „daug žmonių, kaip Velykų naktį.

Arba prisiminkime vėl

KAUNO ARKIKATEDRĄ

tą bažnyčių bažnyčią, kur taip iškilmingai būdavo apvaikščiojamas Kristaus Prisikėlimas. Kiek ten žmonių suplaukdavo! Pilnas vidus, pilnas šventorius. Ir laukdavo žmonės tos iškilmingos procesijos, kurią lydėdavo vyskupai, prelatai, kunigai, klierikai, norėdami nusilenkti prisikėlusiam Kristui, ir pareikšti tą didįjį džiaugsmą Aleliuja!

Visa Velykų naktis būdavo skiriama Dievo garbei. Ankstyvųjį rytą Kristaus karsto lankytojai grįždavo į savo parapijų bažnyčias dalyvauti Kristaus prisikėlimo iškilmėse. Džiaugsmas, sveikinimai, linkėjimai verždavosi iš širdžių į širdis, Aleliuja skambėdavo ir namuose.

Velykos, kurių užmiršti niekad negalima. J. M.

Bernardas Brazdžionis

GARBĖS HIMNAS

Garbė Tau, Viešpatie, už amžinąjį taką
Nuo žemės dulkių lig dangaus žvaigždžių,
Garbė už saulę, kur kas rytą teka,
Ir už didybę mūs mažų širdžių.

Garbė už kalnus, kur žmogus nesiekia,
Garbė už marių paslėptas gelmes,
Garbė Tau, Viešpatie, kad esam niekas
Prieš Tavo veidą, o prieš nieką — viskas mes!

Garbė Tau, Viešpatie, už vardą, kur nešioju,
Ir už sodybas mūs tėvų tėvų.
Už žemę, kur mana tauta sustojo.
Už sielą, gyvą tik alsavimu Tavu.

Garbė už lopšį kūdikio nekalto,
Garbė už kapą laisvės milžinų,
Už praeitį, sunkių skausmų sugeltą,
Už ateitį — be nuodėmių senų.

Garbė Tau, Viešpatie, tegieda chorų chorai
Archangelų, šventųjų angelų!
Garbė ant aukso papuošto altoriaus,
Garbė prastoj pastogėj žemės vabalų!...

Kristaus Prisikėlimo švenčių proga

MIELIEMS MŪSŲ SKAITYTOJAMS, BENDRADARBIAMS IR BIČIULIAMS LINKIME SKAIDRAUS V E L Y K Ų DŽIAUGSMO, O MŪSŲ TĖVYNEI LIETUVAI GREITO PRISIKĖLIMO LAISVAM GYVENIMUI.

"DARBININKO" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

LIETUVIAI PRANCIŠKONAI — DARBININKO LEIDĖJAI

VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA DARBININKO SKAITYTOJUS, VISUS GERADARIUS BEI RĖMĖJUS IR LINKI VISIEMS KRISTAUS ATNEŠTO ŽMONĖMS DŽIAUGSMO.

T. VALIUS — Pamokslas

PRISIKĖLIMO VAIZDAI

JONAS PETRĖNAS

Žmogus kalbėdamas ar ką pasakodamas stengiasi gyvai, įdomiai, patraukliai savąją mintį kitam perduoti. Pažiūrėkite tik, kaip kalbasi susitikę du žmonės: jie mosuoja rankomis, daro įvairias veido išraiškas, keičia kalbos toną, rinktiniais žodžiais palydi džiaugsmą, nusistebėjimą, abejojimus . . . Žmogui yra įgimtas dramatinis jausmas, padedąs jam arčiau pažinti, pergyventi ir pasisavinti kitų žmonių kalbą, pasakojamus vaizdus, atsitikimus.

Mūsų širdyje pasislėpęs dramatinis jausmas prasiveržia įvairiomis šventėmis, iškilmėmis, apeigomis, vaidinimais, kurie išryškina žmonių gyvenimo nuotaikas, liūdesį, džiaugsmą, žymesnius tautos įvykius. Taip senovėje atsirado ir išsivystė graikų teatras, sutraukdavęs į vaidinimus pulkus žmonių. Jisaiu išaugo iš graikų pagoniškųjų švenčių, apeigų, skirttų vyno dievaičio Bacho garbei. Vėliaau tų apeigų charakteris kiek keitėsi, įvairėjo, žmonės įpynė į jas kitus vaizdus, kitus išgyvenimus ir taip susikūrė garsusis graikų teatras, įvairūs vaidinimai, išmarginti šokiais, dainomis, muzika, dekoracijomis.

Religinių vaidinimų atsiradimas

Krikščioniškose religinėse šventėse taip pat randame ryškų dramatinį bruožą. Liturginės maldos, giesmės, himnai, dijaloginiai atsakymai, apeigų grožis ir simboliškumas, muzika, pagaliau puošniosios krikščionių šventovės ugdo ir tobulina dramatinį bruožą, padedantį žmonėms geriau suprasti ir jaukiau dalyvauti šventėse, atkartojančiose gilias tikėjimo misterijas. Slenkant amžiams, šalia viešųjų religinių - liturginių švenčių, apeigų, atsirado ir religiniai vaidinimai, kurie stengėsi gražiau atžymėti ir iškilmingiau atšvęsti nuostabias ir žmogui sunkiai suprantamas religines tiesas, tikėjimo paslaptis.

Seniausias religinis vaidinimas, krikščioniškuose kraštuose užtinkamas jau X amžiuje, skirtas išryškinti Kristaus iš mirties prisikėlimui. Jis vadinamas "Kapo aplankymas" (Visitatio Sepulchri), kurio pagrindinė mintis paimta iš Evangelijos, aprašančios moterų kelionę pas Kristaus kapą: "Labai anksti jos atėjo pas kapą, nešdamos su savim prirengtus kvepalus, ir rado akmenį atristą nuo kapo" (Luk. 24, 1-2).

Pabaigus giedoti Aušrinę, trys parinkti giedoriai gieda įžanginę giesmę "Praėjus subatai, kai aušo pirmoji savaitės diena, atėjo Marija Magdalena ir kita Marija pažiūrėti kapo" (Mt. 28,1). Tuo tarpu du kunigai, apsirengę liturginiais rūbais, pradeda dramatinę sceną: jiedu vaizduoja pamaldžias moteris, einančias pas Kristaus kapą ir kalbasi:

"Kas nuris mums akmenį nuo kapo angos?"

Tuo tarpu diakonas, stovįs Kristaus kapo užpakalyje, vaizduoja angelą ir klausia:

"Ko ieškote, pamaldžiosios moterys?"

"Jėzaus Nazarėno, Nukryžiuotojo, dangaus pasiuntiny."

"Jo čia nėra", atsako angelas.

Po šių žodžių pasmilkomas Kristaus kapas, o angelas galingu balsu taria:

"Eikite ir praneškite — Jis prisikėlė iš numirusių."

Po šių žodžių nuaidi džiaugsmo ir triumfo giesmė: "Kėlės Kristus, už mus kabojęs ant kryžiaus, Aleliuja!"

Trumputis ir paprastas šisai religinis dramatinis vaizdelis, tačiau jisai yra pumpuras, iš kurio vėlesniais laikais prasiskleidė puošnieji religiniai vaidinimai, vykdavę dažniausiai pačiose bažnyčiose, atnešę tikintiesiems tiek džiaugsmo, ašarų, padėję kartu melstis ir gyventi su besimeldžiančia Bažnyčia!

Mokslininkas Young, tyrinėjęs ir vienan rinkinin surinkęs žinomuosius religinius vaidinimus, suskirstė juos į tris rūšis:

1. Velykiniai vaidinimai, ryškiną Prisikėlimo vaizdą;

2. Kalėdiniai, kurių centre vaizduojama Kristaus užgimimas, piemenėlių pagarbinimas, Trijų išminčių kelionė ir dovanos;

3. Bibliniai ir Šventųjų gyvenimo vaidinimai: Izaokas ir Rebeka, Juozapas ir jo broliai, pranašas Danielius, šv. Nikalojaus gyvenimas ir stebuklai.

Liturginės Užgimimo ir Prisikėlimo šventės būdavo geriausia proga religiniams vaidinimams, vaizduojantiems didžiųjų švenčių misterijas.

Vėlesniais laikais religinių vaidinimų programon pradėjo brautis pasaulietiški dalykai, triukšmingos scenos, todėl pop. Inocentas III 1207 m. uždraudė kunigams ir vienuoliams dalyvauti tokiuose vaidinimuose bei juos statyti bažnyčiose.

Nuo to meto religiniai vaidinimai dažniausiai vykdavo už bažnyčios, vienuolynų ar parapijų mokyklose, kuriuose daugiausiai dalyvaudavo tų mokyklų studentai, mokiniai.

Viduriniai amžiai, parodę tiek daug religinio entuziazmo ir dvasinio pakilumo, taip labai mėgę liturginio gyvenimo puošnumą ir vaidingumą, religingais vaidinimais žadino tikinčiųjų pamaldumą, padėjo giliau suprasti ir išgyventi tikėjimo misterijas, kurios prasmingausiai atsiskleidžia Užgimimo ir Prisikėlimo tiesose.

Betliejaus prakartėlė ir Prisikėlusio Kristaus kapas visada stebino žmonių dvasią ir vertė susimąstyti:

"Kodėl Dievas tapo žmogumi, kaip mažas kūdikėlis žaidė Nazareto gatvėse, užaugęs pasirinko kančios ir kryžiaus kelią, didžiuoju Prisikėlimo stebuklu išrovė mirties geluonį ir atnešė džiugųjį amžinojo pavasario Aleliują?"

Nuoširdžiai sveikinu
visus parapijiečius
VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA
KUN. N. PAKALNIS
Apreiškimo parapijos Klebonas
Brooklyne

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
IR DARBININKO SKAITYTOJAMS
LINKI
Angelų Karalienės parapijos kunigai
Klebonas kun. J. Aleksiūnas
Kun. V. Pikturna
Kun. V. Dabušis

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKI
KUN. J. GURINSKAS
KUN. J. MAKNYS
KUN. J. PARANCEVIČIUS

SENOJO TESTAMENTO ŽEMĖ VĖL ATGYJA

Sen. Testamento išminčiai nurodė dabartiniam Izraelio vyram, kaip Palestiną paversti kraštu, kuris tekėtų pienu ir medum.

Viešpaties tėviškė — Palestina šiandien nebe ta, kaip anais laikais buvo. Krašto veidas pasikeitęs, kaip ir žmonės tos tautos, kurį Viešpatį išaugino ir jį paskui atmetė nukryžiuodama. Kitados "pažadėtoji žemė", taigi "medum ir pienu" tekanti, patogi ano meto gyventojui, dabar virtus vos ne tymis, kuriuos reikia kietu darbu paversti vėl į gyvenamus plotus. Šiandien žydų ainiai mėgina grąžinti Palestinai gyvybę ir vaisingumą. Tam nukreiptos viso pasaulio likusių žydų pastangos ir kapitalai.

Atstatymo darbuose Izraelio vadai remiasi ne tik moderniausiais civilizacijos išradimais. Jie ima į rankas ir Šventąjį Raštą, kurio Senajame Testamente išdėstyta visa žydų gyvenimo istorija.. Iš Senojo Testamento ne vienas jų mokosi ne tik religijos ir gyvenimo papročių bei išminties. Daugeliui ji tarnauja šaltiniu, iš kurio jie semiasi nurodymų, kas daryti, kad atgautoji žemė vėl "medum ir pienu tekėtų."

★

Buvo toks mokytas rabbi Nelson Glueck, biblinis archeologistas, Cincinnati mieste. Jam krito į akis Sen. Testamento Karalių knygos pasakojimas, kaip karaliaus Saliamono laikais Viešpaties šventnamiui buvo pagaminti indai iš šviesiojo vario, kuris buvo gaunamas iš Jordano slėnio. Taigi, varis iš Jordano slėnio... Galvotas rabbi sumetė, kad tada turėjo būti Jordano slėnyje vario kasyklos. Ir jis paaukojo daugiau kaip dvidešimt metų betyrinėdamas Jordano slėnį, ir 1934 kelios mylios nuo Negyvosios jūros jis aptiko kasyklų griuvėsius. Reikėjo dar daugelio metų kasinėjimo ir tyrinėjimo, iki 1949 Izraelio geologai pripažino, kad ten buvo senosios vario kasyklos, kurios šiandien gali duoti iki 100,000 tonų vario rūdos, o praplėtus dar pridėtų kitus 200,000. Ten šiandien burzgia motorai, ir naujojo Izraelio vyrų rankos dirba karaliaus Saliamono kasyklose.

★

Genezės knygose biznierius Xiel Federman sustojo prie aprašymo, kuriame vaizduojamas Sodomos ir Gomoros sunaikinamas ugnimi; ugnis ir siera krito iš dangaus, ir dūmai ėjo kaip iš krosnies... Tas vaizdas paskatino Federman galvoti, kaip natūraliai, gamtiniu keliu, galima išaiškinti tą miestų sunaikinimą. Jis priėjo prie išvados, kad tai turėtų būti išsiveržusios dujos, **nafta.** Jis organizavo kompaniją, kuri pasiuntė geologus ištirti. Pereitų metų lapkričio mėn. geologai pradėjo gręžtis į žemės vidurius, kur turėjo būti Sodoma ir Gomora.

Panašiai, pasiremiant Sen. Testamento knygų aprašymais netoli Beersheba tas pats archeologas surado **geležies** klodus, kurie apsimoka eksploatuoti.

★

Palestina dabar tyrumos ir tyrumos. Bet ne visada taip buvo. Archeologai dabar jautė, kad Jordano slėnyje 65 mylių ilgio juostoje buvo daugiau kaip 70 senovinių sodybų. Ten turėjo būti **javų ūkis.**

Sen. Testamentas pasakoja, kaip Samsonas lapėms pririšo prie uodegų deglus ir paleido jas į filistinų javų laukus; jos nubėgo taip pat į alyvų miškelius. Taigi turėjo būti ten tada žemės ūkio laukai ;turėjo būti ir vynuogynai, jeigu Samsonas pas savo sužadėtinę ėjo per vynuogynus... Kitose vietose Sen. Testamentas pasakoja, kaip Abraomas laikė kaimenes avių ir jaučių prie Negevo, kur jau arti pusantro tūkstančio metų visos sodybos išnykusios.

Bet jeigu tada galima buvo verstis javų ar gyvulių ūkiu, tai kodėl negalima verstis dabar. Atkakliai pasiryžę įsikurti pažadėtoje žemėje, naujieji Izraelio kūrėjai ėmė tirti seniau gyventas vietas, ieškodami vandens, be kurio neįmanomos nei ganyklos nei žemės ūkis. Ir archeologam pasisekė surasti mažuose grioveliuose buvus akmenines užtvankėles — daugel tik poros pėdų aukščio. Vadinas, buvo ir seniau drenažo sistema, kuri surinkdavo visus lietaus lašelius. 1952 keliolika jaunų vyrų ir merginų tą biblinę vandens surinkimo sistemą atnaujino tose vietose, 65 akrų plote pastatė 40 mažų užtvankėlių—ir kitą pavasarį turėjo gražių ganyklų savo 300 avių kaimenei.

Dabar Izraelis sugalvojo paruošti didelį vandens rezervuarą, įjungdami į jį ir Jordano upę. Bet grandiozinio plano vykdymas turėjo būti sustabdytas, protestuojant arabams, kad Jordanas priklauso ir jiem, ir įsikišus Jungtinėm Tautom. Arabams buvo ko bijotis, nes milžinišku mastu pravestas drėkinimaas gali sudaryti sąlygas Palestinoje naujiem kolonistam.

★

Prieš keleris metus Izraeliui padėjo Sen. Testamentas išspręsti ir kitą praktišką mįslę: kokiais medeliais reikia apsodinti plotus, kad jie geriausiai tiktų Palestinos klimatui. Sen. Testamento skaitytojai rado, kad Abraomas Beershebos žemėje pirmiausia pasodino tamariską. Ir Izraelio miškininkai dabar pripažino, kad Abraomas gerai padarė. Tamariskas pasirodė geriausiai tikęs tai dirvai, kurioje lietaus iškrinta mažiau nei per 6 inčius. Ir dešimtys tūkstančių daigų buvo susodinta į Palestinos smėlėtus plotus, kad jiem duotų žalumos ir gyvybės.

M.

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKI
MSGR. I. KELMELIS
Švč. Trejybės Parapijos Klebonas
Newark, N. J.
Kun. P. TOTORAITIS

PRISIKĖLUSIO KRISTAUS DŽIAUGSMO
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKI
Kun. A. Petrauskas, Klebonas
Kun. V. Masiulis
Šv. Jurgio Parapija, Brooklyn, N. Y.

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKI
Msgr. J. Balkūnas, Klebonas
Kun. J. Kartavičius
Kun. P. Lekešius
V. J. Atsimainymo Parapija, Maspeth, N. Y.

Skaidraus Velykų Džiaugsmo
visiems draugams ir pažįstamiems
linki
Kun. J. Pakalniškis
Kun. A. Račkauskas

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
IR DARBININKO SKAITYTOJAMS
LINKI
Kun. Dr. J. Starkus
Kun. V. Karalevičius
Msgr. I. Starkus

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME DIDŽIAJAM MŪSŲ GERADARIUI

prel. Pranciškui Jurui,

PAAUKOJUSIAM PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS TORONTE STATYBAI $1000.00.

PRANCIŠKONAI

JUDAS

Tor Hedberg

Tor Hedberg (1862-1931), rašęs lyriką, dramas ir romanus, kaip rašytojas iškilo praeito amžiaus gale. Jo susidomėjimas žmogaus sielos kovomis skiria jį nuo to meto kitų švedų rašytojų. Tai ryškiai jaučiama ir "Judo" apysakoje, iš kur paimtas šis fragmentas. Judas žmogus kupinas tragiškų kontrastų. Jis myli Jėzų gaivalinga, pavydžia meile, bet negali užmiršti ir savęs, o negalėdamas ta meile tik vienas pats pasinaudoti, jis išduoda Jėzų. Čia vaizduojamas pirmasis jo susitikimas su Jėzumi.

Sutarukta iš J. Lingio vertimo ,spausdinto Švedijoje leistuose "Pragiedruliuose".

Jis nežinojo, kiek ilgai klaidžiojo ir kur atsidūrė. Buvo jau visiškai sutemę, ir tik gerai įtempęs akis, pamatė žmogystą, nejudančią, lyg negyvą.

—Kas ten? — paklausė Judas, bet jam niekas neatsakė.

Jis priartėjo porą žingsnių ir dar kartą paklausė. Nepažįstamasis sujudėjo, pakėlė galvą ir prisidėjo ranką prie kaktos, norėdamas įsižiūrėti, kas šaukia. Judas pajuto, kad žvilgsnis jį verte vėrė. Jam atrodė, kad jis gali pravirkti dėl to žvilgsnio jėgos.

Judas stovėjo valandėlę susimąstęs. Porą kartų pajudėjo, lyg norėdamas eiti, bet vėl susilaikė. Pagaliau jis tarė žemu, įtemptu balsu, nuleidęs akis lyg ko gėdytųsi.

—Aš nežinau, kas tu esi? Pagaliau man ir nerūpi. Tu, matyti toks pat vienišas, kaip ir aš. Būti vienišam naktį čia, dykumoje, yra labai nesmagu. Sako, kad piktos dvasios čia renkasi. Dviem būtų daug smagiau . . .

Valandėlę patylėjo ir paskui vėl tęsė:

—Pabūkime draugais šią naktį, ir tik šią naktį. Rytoj vėl išsiskirsime ir nepažinsime vienas antro. Ar sutinki?

—Tai tu dar neišmokai būti vienišas? — paklausė nepažįstamasis.

—Aš visada buvau vienišas, visada, kiek tik prisiminti galiu. Bet nemanyk, kad aš tuo skundžiuos, ne. Vienišam būti geriausia. Kartais galiu sau vienas juoktis galvodamas, kad esu tarp žmonių, kurie žino, kodėl aš juokiuos.

—Tai ko iš manęs norėtum?

Judas, tarsi nenugirdęs, tęsė toliau:

— Kartais ir šiurpu darosi, ypač naktį. Ar tu niekada nepabudai žinodamas, kad esi vienas? — Savotiškas tai jausmas. Jis gali kiekvieną pabudinti.. Dviese smagiau. Ar galiu pasilikti?

— Daryk, kaip nori, — atsakė nepažįstamasis.

Tada Judas pasidarė vietos, kur galėtų pasilsėti. Ir kaip tik tuo laiku, kada jis ruošėsi gulti, staiga suvirpo visas ir paklausė:

—Ką tu čia veiki? Kodėl tu vienas?

—O kam tau reikia žinoti? — atsakė šis. — Gulkis ir miegok!

—Negulsiu, kol nepasakysi, kas tu esi?

Nepažįstamasis pažvelgė nepaprastu, giliu žvilgsniu ir dusliai tarė:

—Mano vardas Jėzus, esu iš Nazareto.

Judas krūptelėjo, išgirdęs apie Nazaretą. Jis pašoko ir karščiuodamasis kalbėjo:

—Tai gal tu vienas iš Jono Krikštytojo mokinių? Aš neapkenčiu jo! Jis mane apšmeižė, jis . . . Aš neapkenčiu ir tavęs, jei tu vienas iš jo . . .

Jėzus pastovėjo valandėlę, giliai mintyse paskendęs.

—Taip, Jonas yra kietas! — lyg pats sau taręs, uždėjo ranką ant Judo pečių ir pažvelgė jam giliai į akis.

—Pasakyk, neapkenti tu manęs? — paklausė jis.

Šiurpas nuėjo per Judo kūną. Nustebęs pažvelgė į Jėzų ir tylėdamas nuleido akis.

—Tu nuvargęs, gulkis ir miegok, naktis jau taip toli nužengus, — ramino jį Jėzus.

Judas paklausė. Kažkokia jėga liepė jam klausyti, bet nekankino jo. Ji teikė jam saugumo ir ramybės. Judas girdėjo nepažįstamojo žingsnius šalia savęs. Pagulėjęs valandėlę, pakėlė galvą ir tyliai paklausė:

—Ketini budėti?

—Taip, aš budėsiu.

Jo balsas buvo sunkus ir drebėjo kančios suspaustas.

Judas užsitraukė ant galvos apsiaustą. Saugumo ir ramybės jausmas apėmė jį, bet jis susiliejo su liūdesiu . . . Ir su tuo liūdesiu jis užmigo . . .

Ilgai miegojo Judas, kietai, be sąmonės. Auštant jo miegas darėsi neramus ir karščio pilnas. Nerami baimė, baimė kažko grasančio, neišvengiamo. Jis norėjo bėgti, kovoti, grumtis. Tada iš karto dingo jo baimė, ir jis pabudo tylus ir ramus.

Kažkas pasilenkęs šluostė nuo prakaito sudrėkusią jo kaktą. Jis pakėlė akis ir pamatė veidą, ir nuo tos valandos jis neišdildomai įsmigo jo atminime. Išbalęs, sudžiūvęs veidas, juodi garbanuoti plaukai krito ant pečių. Koks savotiškas kontrastas tarp galingos kaktos, grėslios, beveik grasinančios, virš antakių ir lūpų silpnučių, švelnių bruoželių. Ir iš tų išbalusių, išdžiūvusių bruožų tryško šviesa, nežemiška šviesa.

Judas stebėjo valandėlę ir tuoj vėl užmerkė akis. Jis instinktyviai jautė baimę pabusti. Paskui pastebėjo, kad Jėzus atsistojo ir traukėsi nuo jo.

—Ar tu atsitolini nuo manęs? — paklausė Judas, atmerkęs akis.

—Taip, turime skirtis, nes tu taip norėjai.

—Ar daugiau tavęs nebematysiu?

—Gal būt dar ir susitiksim?

—Kaip tavo vardas?

—Judas!

—Judas! — pakartojo Jėzus ir valandėlę atrodė lyg šešėlis būtų užslinkęs ant jo veido. Bet šešėlis vėl greitai pranyko, ir jis tarė:

—Taigi, Judai, kai tu pajusi vidaus raginimo balsą, ateik, aš tavęs lauksiu.

Ir jis iš lengvo nuėjo tolyn.

Judas žiūrėjo į jį, kovojo su savimi. Jis jautė vidaus balsą, raginantį atsikelti ir eiti su juo, bet kažkokia nežinoma baimė stingdė jo valią. Pagaliau jis pradėjo smarkiai šaukti:

—Tai kas tu toks? Kur aš tave surasiu?

—Kai ateis laikas, surasi, — išgirdo tolstantį balsą, bet atsimink, Judai: tu neturi neapkęsti!

Paskui jis nusisuko ir greit dingo tarp uolų.

Judas ėjo pirmyn, nuleides akis, nekreipdamas i nieka dėmesio, kad tik greičiau atrastų tą, kurio jau kelias dienas ieškojo. Pagaliau išvydo jis kalniuko viršūnėje. Buvo truputį palinkęs ir sunkiai pasirėmęs lazda, išvargęs nuo sunkios kelionės. Jis žiūrėjo į Genezaretą, į kitą jo kraštą. Paskui palengva išsitiesė ir vikriais žingsniais leidosi žemyn tiesiai į Judą. Aušra buvo dar tik patekėjusi.

— Žiūrėk, Judas! — tarė jis. —Taip anksti atsikėlęs. Kodėl tu nemiegi?

—Viešpatie, o kodėl tu nemiegi?

Jis pamatė, kad šešėlis perbėgo per Jėzaus veidą, bet tuoj, lyg drovėdamasis savo drąsumo, tęsė:

—Mes seniai tavęs laukėme! Kodėl tu neatėjai pas mus?

Jėzus giliu žvilgsniu pažvelgė į Judą, kuris staiga pajuto skausmą viduje. Jam atrodė, kad kažkas juodu skiria. Jis parpuolė žemėn, apkabino Jėzaus abi rankas ir apsiaustą, lyg norėdamas jį sulaikyti.

—Viešpatie! — pratrūko jis, — aš tave myliu ir noriu tau kuo nors pasitarnauti.

Judas drebėjo ir kukčiodamas paslėpė savo rankose veidą.

—Kuo tu galėtum man pasitarnauti? Atiduok savo tikėjimą ir meilę manam reikalui ir tu būsi man viską atidavęs. Viską, ką tu padarysi iš meilės, padarysi man. .

Judas stovėjo prieš jį, galvą nuleidęs. Jo viduje virė, kunkuliavo jausmai ir mintys. Jis susijaudinęs kartojo:

—Viešpatie, aš noriu tau pasitarnauti. Aš noriu, kad tave ištiktų pavojus ir kad aš galėčiau savo gyvybę už tave atiduoti!

Jėzus keistai nusišypsojo.

—Gal būt, — atsakė jis, — gali ir taip atsitikti! Bet dabar eime į Kapernaumą.

Išgirdęs tą vardą, Judas krūptelėjo, ir jo žvilgsnis aptemo.

—Į Kapernaumą, — pakartojo jis tyliai.

Jėzus pažiūrėjo į jį lyg būtų jo mintis supratęs.

—Taip, — atsakė jis, — ar tu bijai?

Judas nuleido akis drebėdamas, kad mokytojo galia neišskaitytų jo širdies.

Jis bijojo grįžti į Kapernaumą. Bet kodėl, to nė jis pats nežinojo. Jis žinojo tik, kad bijojo.

Paniuręs, tylėdamas, neramiu nujautimu kupinas, vis dėlto jis nuėjo į Kapernaumą.

Velykų procesija Lietuvoje

Kotryna Grigaitytė

PRISIKĖLUSIAM

Tuščias kapas amžių nišoj
Graudžiai skambanti uola
Aidą su varpais surišo
Žemės giesmė amžina.

Atpirkėjau, mes netrokštam
Į žaizdas pirštus sudėti,
Varpai šaukia žemės bokštuos
Nusilenkt Tau ir tikėti.

Tau procesijos ir maldos,
Tau maža maža širdis . . .
Tavo žodis kalnus skaldo —
Šviečia kryžkeliuos viltis!

J. Matulaičio beatifikacijos byla

Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio informacinė byla prasidėjo 1953 m. geg. 15 d. ir, atrodo, ji bus laimėta. Jau 1934 m. vyskupai pamoksluose, jo kūno perkėlimo Marijampolėn metu, reiškė vilties, kad Bažnyčia greit paskelbs jį tarp šventųjų. Popiežius Pijus XI 1933 ir 1936 m. marijonų atstovams pasakė, kad arkiv. Jurgis buvo šventas vyras. Du kardinolai italai liūdys Bažnytiniam Teisme arkiv. Jurgio šventumą. Jo šventumo garsas plačiai yra pasklidęs Europoje ir Amerikoje, ypač kai ligoniai, jo užtariami, susilaukė iš Dievo nepaprastų ženklų, malonių, kurių gavimo faktą vėliaus tirs ir spręs Bažnyčios Teismas.

Beatifikacijos bylos yra sudėtingas dalykas ir dažnai tęsiasi ilgus metus, ypač kai tokios bylos vedėjas, postulatorius, nepajėgia apmokėti ekspertų, advokatų ir spaudos išlaidų. Visi laiškai ir mirusio raštai turi būt atspausti, tinkamai paruošti ir įteikti teismui. Paties teismo protokolai vėliau turės būt perrašyti ranka, atspausti, įrišti ir naujam teismui įteikti. Su tuo yra surištos stambios išlaidos. Jei yra iš ko apmokėti būtinas išlaidas, visa byla eina sklandžiai, greičiau.

Būtų labai malonu ir džiugu sulaukti palankaus Bažnyčios sprendimo arkiv. Jurgio klausimu. Jis yra mūsų laikų žmogus. Jei dabar būtų gyvas, eitų 83 metus. Jis yra kilęs iš lietuviško kaimo, grynų lietuvių sūnus. Jo šventumo aureolė nušviestų garbe lietuvio skruostus, pašventintų mūsų kaimą. Kad tai greičiau įvyktų, iš savo pusės turime veikti:

1. prašyti Dievo, kad stambiais malonių ženklais iškeltų arkiv. Jurgio užtarimo galią;

2. pasiųsti visus turimus arkiv. Jurgio laiškus ir raštus, ar jų paliūdytus nuorašus, Generaliniam Postulatoriui;

3. prisidėti asmenine auka beatifikacijos bylai vesti.

Yra taip pat išleisti arkiv. J. Matulaičio "Užrašai", iš kurių galima geriau pažinti tą šventą vyrą. "Užrašų visas pelnas yra paskirtas beatifikacijos bylai vesti. Jų galima gauti per Tėvus Marijonus Generalinio Postulatoriaus adresu: Rev. C. Rėklaitis, MIC. Via Corsica, 1. Roma, Italy.

K. A. M.

MINISTERIAI IR LAIVAI

● Prancūzija dabar turi 18 buvusių ministerių pirmininkų dar gyvų. Galima sudaryti profesinę sąjungą su viltimi, kad jai komunistai nevadovaus.

● Vienas anglas paaiškino, kodėl Anglijos laivai pavadinami tik moteriškais vardais. Esą dėl to, kad juos vesti turi vyrai kapitonai ir kad jie turi būti nuolat padažomi.

● Prancūzų smaližiautojų karalius Curnonsky paaiškino, kuo skiriasi žmogus nuo gyvulių. Esą, ir gyvuliai moka prisirišti bei keršyti, turėti aistrų, žiūti ir sapnuoti, bet tik žmogus moka virti.

NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINU
VELYKŲ ŠVENČIŲ PROGA
Visus savo parapijiečius,
choristus,
vargonininką,
mokslo - mokytojas,
vaikučius,
draugus ir prietelius.
VISIEMS LINKSMAUS ALELIUJA!
KUN. P. J. JUŠKAITIS
Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos,
Cambridge, Mass., Klebonas

GERBIAMIEJI PARAPIJIEČIAI:

Mūsų Išganytojo Prisikėlimo Šventė yra nepaprastai džiugi ir garbinga, ypač tikinčiam žmogui, kuris gavėnios metu liūdėjo, apmąstydamas Kristaus Kančią.

Šios Didžios Šventės proga, nuoširdžiai sveikiname visus parapijiečius ir linkime

LINKSMŲ VELYKŲ!

Kleb. kun. M. G. Kemežis
Kun. A. Kasparas
Kun. J. Pragulbickas

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKI
KUN. J. P. KINTA
Šv. Kazimiero Parapijos Klebonas
Paterson, N. J.
KUN. V. DEMIKIS

Prisikėlusio Kristaus
Ramybės ir Taikos
VISIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKI
Kun. L. Voisiekauskas
Sopulingos Dievo Motinos
Parapijos Klebonas
Harrison-Kearny, N. J.

SPAUDOS NAUJIENA
Ką tik pasirodė
L. E. Joffres Voisekausko
GIMS TAUTOS GENIJUS
DVIEJŲ VEIKSMŲ DRAMA
●
Antroji laida. 80 p. $1.50
GAUNAMA DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

Norite geros—meniškos fotografijos
PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ
(vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.)
NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
gyv. 432 [illegible] Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

VYŠNIOS, ŠUVIAI IR RADIJAS

Viena pavasario diena Amerikos sostinėje

Kai Washingtono šviesos jau buvo sužibusios, Abraomas Linkolnas iš savo baltos pastogės žiūrėjo, kaip Kapitolijaus rūmai atsispindi ilgam tyenkiny, vyšniomis apsodintam. Violetiniai vyšnių žiedai, tarsi pienu aplaistyti, buvo nušviesti prožektorių, kad praeivis tamsoje aiškiai matytų, kur yra vyšnia ir kur kitas krūmas. Mat, pavasarį, kai JAV sostinėje saulė apdangsto vyšnias žiedais, žmogus neturi nieko kito matyti, o tik vyšnią. Būna ir vyšnių šventė, tarp Linkolno ir Kapitolijaus, renkama ir "vyšnios žiedo karalienė". Tada niekas negalvoja, kad žiedų lapeliams nubirus, augs apvalutės tamsiai rausvos uogos, o viduje bus kietas branduolys. Man ir dingtelėjo galvon, kad

Jungtinės Amerikos Valstybės yra labai panašios į vyšnią:

iš viršaus atrodo kaip gražus žiedas, bet jį praskleidę randame kietą grūdą. Ir jisai dar tik noksta... demokratijos šilumoje. Tą šilumą pajunti, užsukęs į Atstovų Rūmų ir Senato posėdžius po apvalia Kapitolijaus kepure.

*

Vieną saulėtą ir šiltą dieną, kai saulė aiškiai pasirodė, kad ji dar yra, dviese nutarėme pavėsio paieškoti Atstovų Rūmų galerijoje. Žinojome, kad neseniai čia karšti puertorikiečiai šaudė, tai apsirūpinome kongresmano **Richard B. Wiggelswortho iš Massachusetts (R.) kortele.** Ant jos buvo užrašyta **"Julija Jakavonis and party".** Aš iš karto pagalvojau, kad tai tikrai demokratiška: vienu pasitiki, o tas jau gali eiti su visu būriu. Tačiau prie durų sargas buvo skeptiškesnis už kongresmaną, nes matyti jam dar ausyse skardėjo šūviai. Jis nubraukė "party", bet įsileido abudu, nes "party" sudariau tik aš vienas.

Pataikėme į tokią dieną, kai po visus rūmus ir net posėdžių salėje siuvo būreliai ekskursantų, vedžiojami gidų. Jiems rodė aukštą kėdę, kurioje pirmininkas su plaktuku sėdi ir tvarką daro. Kadangi dar jo nebuvo, tai kelios ponios klestelėjo toje kėdėje. Namo grįžusios aiškiai girsis: ir aš toje kėdėje sėdėjau!... Rodė ekskursantams

ir kulkų įbrėžtus stalus bei kėdes.

Jose matėsi užteptos juodos dėmės. Sako, pradžioje manė, kad vaikai galerijoje kovbojais žaidžia, bet kai vienas kitas atstovas nusirito nuo kėdės, tada ir kiti po jomis susigūžė. Dabar jau atsargiau publiką įleidžia, bet kišenių vis dėlto neapžiūri: būtų nedemokratiška... Tiktai foto aparatus reikia palikti už durų. Mat, jais niekas "juokom" nespriksena, o kai nufotografuos kas atstovą bežiovaujantį, arba juos visus, kaip bites, besiuvančias šen ir ten, žmonės gali pamanyti, jog jų rinktieji kongresmanai "nerimtai posėdžiauja".

Kai posėdis prasidėjo, ekskursantai iš posėdžių salės pradingo ir susimetė į galeriją. Mums padarė tą "garbę", kad vienas atstovas

ėmė skaityti visas kongresmanų pavardes ir kas kokią valstybę atsovauja.

Negalėčiau pasakyti, kad norėjo mus "supažindinti" su 400 su viršum atstovų; bent taip atrodė. Vėliau patyrėme, jog buvo tikrinamas kvorumas. Bet tada jau mes išėjome... pietų.

*

Užkandžiai atstovam būna apačioje tuose pat rūmuose, bet retai kada jie valgo vieni — vis būna kokia nors "party". Mes buvome tik trys, arba geriau — tik du, užkviesti kongresmano Richard B. Wiggelswortho.

Pernai jis atšventė jau 35 metų sukaktį, kai be pertraukos vis perrenkamas; savo namų židinį turi Milton, Mass. Bostono apylinkėse jį dažnai galima sutikti tarp žmonių — gatvėje, pašte, kurioje nors įstaigoje, parengime. Žmogus paprastas ir visiems prieinamas. Mūsų Vasario 16 minėjimuose, pavadžiui Norwood, Mass., jis dalyvavo ir kalbėjo dar tada,

kai kiti nedrįso viešai pasisakyti prieš Sovietų Sąjungos okupantus.

Šiemet jis vėl laukia rinkimų — tas jau prašilęs, bet gerai išsilaikęs, paprastas ir simpatiškas žmogus. Kalbėjome ir apie jį ir apie tą.

— O kaip ten buvo su tais šaudymais? — užklausėme.

— Buvau tada komisijos posėdyje. Žinia visus supurtė. Rep. Alvin M. Bentley buvo per vidurius skersai peršautas. Gerai, kad jo iš vietos nejudino, kol greitoji pagalba atvyko. Dabar jau taisosi. Šaudė iš kairės prezidiumo pusės. Galėjo daugelį užmušti, bet Dievas kulkas išsijojo...

Iš tikrųjų kiekvienas posėdis pradedamas malda. Kai mes jame buvome, maldą skaitė vienas katalikų kunigas iš šv. Eduardo bažnyčios.

Padėkoję kongresmanui Richard B. Wiggelsworthui už pietus ir dar jo palydėti, nuėjome pažiūrėti kaip posėdžiauja Senatas.

★

Senato galerijon einant taip pat reikėjo "įžangos kortelės", jau kitos, bet čia sargai buvo švelnesni, dar neįgąsdinti, tai mūsų nesibaidė. Jie iš kortelės nebebraukė "party", nors šį kartą vienu bilietu įėjome tryse. Laisviau buvo ir pačioje posėdžių salėje. Čia nėra net garsintuvų, tai ir balsai iš apačios sunkiai girdimi. O taip norėjau gerai suprasti, kas buvo kalbama apie

Havajus ir Aliaską,

kurių priėmimo klausimą svarstė. Kalbėjo sen. Estes Kefauver (D.), mušęsis į prezidentus, "nepriklausomasis" sen. Wayne Morse ir k. Supratau, jog jie įrodė, kad Aliaska ir Havajai tikrai yra, bet ar yra reikalas dar dvi žvaigždes vėliavon dėti, tai karštai ginčijosi. Po poros dienų Senatas vis dėlto nutarė padaryti **JAV vienetų skaičių apskritesnį,** būtent, 50. Lengviau bus kiekvienam atsiminti.

Posėdžių salėje keistai atrodė "jaunieji senatoriai" — tai tokie vaikai, vienodai aprengti kiekvienam patarnavimui. Jie salėje neturi pastovios vietos, tai trinasi ant prezidiumo laiptų, čiulpia pirštus ir dairosi į galeriją, kol būna reikalas pasikelti ir patarnauti. Ar nedemokratiška?

Į posėdžius senatoriai susirenka požeminiu traukinėliu, kuris jų ofisų namus jungia su Kapitoliujumi. Tokį tuneliuką išsikasė ir kongresmanai, kad nereikėtų per gatvę vaikščioti, bet vaikšto pėsti, nes Senatas neskiria pinigų traukinėliui...

*

Kitą dieną buvau nusibeldęs apžiūrėti **Katalikų Universiteto.** Jis sudaro gražią sodybą tarp medžių ir cementinių takų. Jais vaikšto tikras "vati-

(nukelta į 16 psl.)

Kristus kalėjime

LAWRENCE, MASS.

Religinis muzikos koncertas

Parapijos choras, vad. muz. Algio Šimkaus mūsų bažnyčioje Verbų sekmadienį davė gražų religinį koncertą. Sopranų partijas giedojo — Dorothy Jukins, Irena Libiūtė, Ona Marcinkevičiūtė, Stella Raznauskaitė, Paulina Rimaitė, Irena Šimkienė, ir Izabelė Zolubaitė. Altų — Julia Andrukaitytė, Bernice Jaskalavičiūtė, Joana Jukins, Ona ir Marijona Songailaitės. Tenorų — Juozas Blazevičius, Leonas Gaidis, Wiliam Libbey, Jurgis Lisauskas, Gerald McCall, Petras Ulanavičius, ir Jonas Žiemis. Basų — Juozas Černiauskas, Jonas Valiukonis, Antanas Padvaiskas, Alfonsas Lešinskas, Viktoras Gedgaudas, Pranas Slipkauskas, Karolius Rimas, Jurgis Juknevičius Jr. ir Edgar Beland.

Koncertas prasidėjo vargonais solo — **Preludium in A Minor,** parašyta J. S. Bach. Vargonais grojo Algis Šimkus. Choras giedojo **Adoro Te Devoto** (XVII amž.), **Ave Verum** (J. Beltjens), **Perfice Gressus Meos** (C. Rossini), **Ecce Panis Angelorum** (XII amž.), **Graži Tu Marija** (T. Brazio), **Apsaugok Aukščiausias** (C. Sasnausko) ir ištraukas iš **"Septyni Kristaus žodžiai** (T. Dubois). Solos giesmės: **O Holy Name** (kardinolo O'Connell) giedojo Gerald McCall; **Palms** (J. Faure) — Pranciška Barry-Suslovičiūtė; **O Esca Viatorum** (J. Panoška),— Irene Libbey; **Ave Maria** (F. Abt) — Izabelė Zolubaitė. **Septynių Kristaus žodžių** solo partijas išpildė Stella Raznauskaitė, Izabelė Zolubaitė, Irene Libbey, Juozas Blazevičius, Juozas Černiauskas ir Jurgis Lisauskas. Religinis koncertas užsibaigė palaiminimu šv. Sakramentu, kurį suteikė prel. P. M. Juras. Stella Raznauskaitė giedojo solo "Panis Angelicus", parašyta Cesar Franko.

Prisikėlimas — Velykos

Velykų ryte 6:00 val. Prisikėlimas ir procesija, kurioje dalyvaus parapijos mergaitės ir berniukai, lydėdami šv. Sakramentą, ir giedotos Mišios. Per procesiją choras giedos "Per Tavo Šventą Prisikėlimą" ir "Linksmą Dieną."

Didysis choras giedos Mišias "Missa Angelorum Custodum", parašytas J. Singenbergerio. Per Offertorium choras giedos "Laudate Dominum", parašyta F. T. Walterio. Po mišių choras gieda "Regina Coeli Laetare".

Linksmų Šventų Velykų mielems skaitytojams!

Povilas

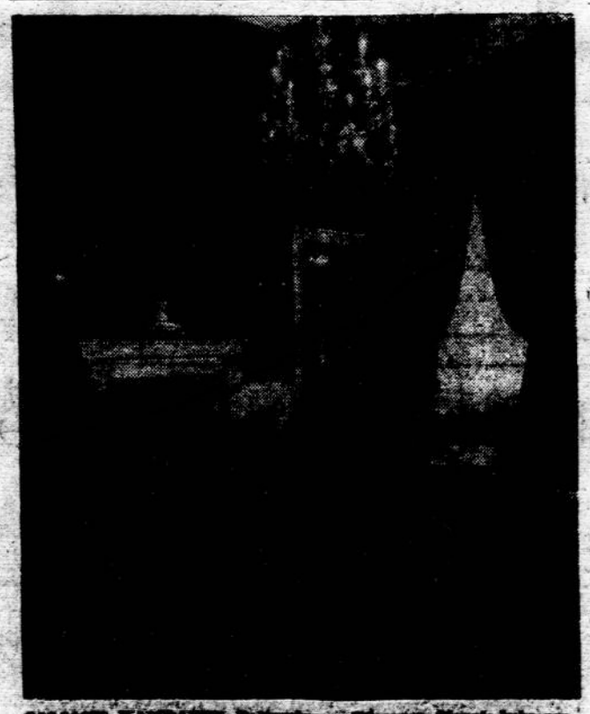

SKLIAUSTE KARAIVAITE Bostonienė Bibliotekoje, Washingtone, žiūri į buvusio prezidento John Quincy Adams portretą. Ant Stasio kilimo Baltuosiuose prezidento Trumano rūmuose.

LINKSMŲ VELYKŲ

ARLINGTON TRUST COMPANY

305 ESSEX STREET — 9 BROADWAY

Lawrence, Massachusetts

LINKSMŲ VELYKŲ!

H. K. WEBSTER CO.

HAY ● GRAIN & FEEDS

24 WEST STREET — LAWRENCE, MASS.

Linksmų Velykų!

LAWRENCE CO-OPERATIVE BANK

21 LAWRENCE STREET

LAWRENCE, MASS.

Linksmiausių Velykų Visiems!

The SECOND NATIONAL BANK of NASHUA, N.H.

Member Federal Deposit Insurance Corp.

LINKSMŲ VELYKŲ!

CROSS COAL COMPANY

OIL BURNERS

Store, 270 Essex St., Lawrence

Office, 25 Railroad Ave.

Tel. 5153

Linksmų Velykų!

SPEARE DRY GOODS CO.

THE EASTER STORE

Gifts to All Members of the Family

138—144 MAIN STREET — NASHUA, N. H.

FRIGIDAIRE

Made Only By

GENERAL MOTORS

Electric Rangers, Refrigerators, Water Heaters, Washers and Ironers, Room Coolers, Water Coolers and Ice Cube Makers.

Autoamtic Heating Equipment.

P. E. FLETCHER CORP.

70 E. PEARL ST. — Tel. 641-W — NASHUA, N. H.

Linksmų Velykų!

IndianHead NATIONAL BANK

NASHUA, NEW HAMPSHIRE

Linksmų Velykų visiems!

Member Federal Deposit Insurance Corporation

KŪRYBOS PRIEDAS

V. Ališo "Cascata Cristalina"

Vokietijoje "Bendrijos" leidykla išleido Venancijaus Ališo trečią eilėraščių rinkinį — "Cascata Cristalina."

Poetas jau senokai gyvena Pietų Amerikoje. Lietuviškai visuomenei jis dar prieš II Pasaulinį karą prisistatė su eilėraščių rinkiniu — "Sao Bento varpais." Jis buvo šiltai sutiktas, ypač miela, nors ir gerai nesuprantama, tada buvo jo tėvynės nostalgija. Bet ši nostalgija prasivėrė visu grožiu, kai patys atsidūrėme tremtyje ir skaitėme jo naują eilių rinkinį "Pietų Kryžių."

Ir "Cascata Cristalina" tėvynės ilgesys užima svarbiausią vietą. Poetas nuolat grįžta prie jaunystės prisiminimų, šiltais žodžiais praskleidžia tėviškės peisažus. Kartais pro pietų atogrąžų gamtą, pro kalnus jis mato Lietuvos laukus. Kaip anksčiau jo namų netekimas buvo tik nostalgija, taip dabar — kančia ir rūpestis. Jis ieško priežasčių, kodėl ištrėmė žmogų iš namų, ir čia jis nesigaili nei rūsčių žodžių nei kritikos visiems.

Šilčiausia praskamba jo individualiniai posmai, susupti į simbolines skaras, pakaišyti Pietų Amerikos gamtovaizdžiais ir vardų vardais, nors pastarieji skaitytojui trukdo įsijausti į jo poeziją.

Poetas apskritai vartoja kalbą gražiai, bet vietomis jauti kažkokio dirbtinumo. Rašydamas klasikine forma, dažnai jis turi pritempti žodį prie rimo, ir tai silpnina įspūdį. Blankina poeziją ir nemaža dozė publicistikos.

Tačiau ši egzotinė lyrika atneš ne vienam malonią valandą, privers susimąstyti, pervertinant kasdienybę, sužadins norą kažkur kilti, veržtis.

Jau antrąją Ališo eilių knygą buvo gausiai iliustravęs dail. V. Vijeikis. Šią knygą **dail. V. Stančikaitė** ypatingai išpuošė. Nesigailėdama darbo ir išplėtus fantaziją, ji taip iliustravo visą knygą, kad atsistojo lygiomis su poetu. Kai kur vienam eilėraščiui padarė po dvi ar tris iliustracijas.

Čia ir iškyla poeto ir dailininko santykio klausimas.

Poezija dažnai dailininką sugundo imti ir praskleisti simboliais tuos vaizdus, kuriuos išreiškė poetas. Taip turime išleistų gražių rinkinių visom kalbom. Tačiau retai gur dailininkas išdrįsta iliustruoti kiekvieną eilėraštį. Dažniausiai jis susumuoja savo įspūdžius į keliolika paveikslų.

Poezijos trapi forma, dažnai trumpos eilutės sudaro daugel kliūčių, kurias dailininkas turi įveikti. Tuoj kyla klausimas, ar jis pajėgs sukurti tokią iliustraciją, kuri atitiktų eilėraščio nuotaiką, ją išreikštų keliais brūkšniais. Kai kas visai to nepaiso. Toks V. Petravičius kadaise iliustravo Fausto Kiršos "Tolumas", išleistas Vokietijoje. Jis ten retai kur prisiliečia paties teksto. Jo iliustracijos yra savarankios, gali eiti ir kitoje knygoje; knygą ne atbaigia, ne paryškina, bet tik papuošia.

Stančikaitė norėjo poetą išreikšti linijom ir plėmais, parodyti jo pasaulį simboliniais vaizdais. Bet tie vaizdai dažnai per dideli, perkrauti, pagaliau per daug ir pačių iliustracijų.

Dailininkė gabios iliustratorės vardą susidarė iliustruodama jaunimo knygas. Ji sugebėjo gražiai pagauti vaikišką pasaulį ir suteikti piešiniui intymumo, šilumos, gyvumo. Bet šitoje knygoje iliustracijos neturi nei intymumo, nei šilumos. Jai buvo tolima poeto simbolika, todėl ir iliustracijos išėjo kietos. Per tokią daugybę turėjo ir pavargti; tad nenuostabu, kad rasime ir menkų piešinių, silpnų kompozicijų.

Ji vis dėlto visai knygai davė savitą veidą. Ten iš pirmo įspūdžio jau nebėra poeto, o yra tik dailininkė. Bet ar gerai, kad iliustracija nustelbia poetą. Prie to nustelbimo čia prisideda ir įdėtas dailininkės portretas. Čia vis dėlto pirmiausia yra poezijos rinkinys, o ne paveikslų albumas, pailiustruotas eilėmis.

Iliustruoti kiekvieną eilėraštį galima, bet reikia visai kitaip prieiti. Iliustracijos neturi nustelbti nei grafinio puslapio vaizdo nei pačios poezijos. Kadaise Lietuvoje dail. Rimtas. Kalpokas iliustravo Viktorijos Kumpikevičiutės eilėraščių rinkinį "Vasara laukuose". Kokios grakščios, kokios subtylios buvo tos iliustracijos, kaip ir pati poezija. Lengvutis piešinys kiekvienam puslapyje tik papuošė pačius eilėraščius.

V. Dagilis

VYT. KOSUBA — Nuėmimas nuo kryžiaus

Kaip kompozitoriai vertina vieni kitus

Rusų muzikas L. Sabaniejevas, rašydamas savo atsiminimus apie kompozitorių Skriabiną ir svarstydamas muzikos vertinimo sąvoką, duoda šitokius pavyzdžius, kaip kompozitoriai žiūrėjo į savo draugų muziką.

Haydnas patarė Beethovenui savo pirmų kūrinių visai nespausdinti, nes paskui jam pačiam būsią gėda.

Schumannas manė, kad Chopino "Tarantella" yra bepročio kūrinys. Čaikovskis išsireiškė, jog jis Beethoveno muzikos bijosi kaip didelio šuns. Taip pat, rašydamas viename muzikos žurnale apie Wagnerio "Niebelungus", jis pasisakė, kad jam esą gaila tokio didelio darbo, įdėto autoriaus į tokį kolosalinį kūrinį, kuris visvien po kelerių metų būsiąs pamirštas.

Cezaris Kiui, asmeniškai kalbėdamas su Sabaniejevu, pasakė, kad Čaikovskis esąs vertas pasigailėjimo ir biaurus kompozitorius, "pavogęs" iš jo daugybę melodijų.

Čaikovskis vadino Brahmso muziką "smuklės triukšmu" ir laikė jį ne aukščiau už... Raffą. Tačiau Brahmsą vertino ir pripažino kaip gerą draugą prie stiklo.

Taniejevas (muzikas su ypatingai gera klausa) sakė, kad Mussorgskio muzika ne muzika, o tiesiog šlamštas ir purvas. Apie Skriabino muziką Taniejevas asmeniškai jam pasakė, kad, klausantis jo muzikos, jam noris vemti.

Skriabinas gi sakė, kad jį vemti verčia, klausantis Čaikovskio ir Rachmaninovo muzikos. Glazūnovas tvirtino, kad Mussorgskis vėl dėlto esąs blogas muzikas.

P. Savickas

SPAUDOS SUKAKTIS IR METRAŠTIS

"Gabijos" leidykla pasiskelbė išleidžianti didelį, iliustruotą 500 puslapių metraštį, kuriuo atžymės 50 metų spaudos atgavimo ir 10 metų tremties sukaktis. Dviguba ši sukaktis ir dvejopi pasiryžimai. Apie tai kalba leidėjo ir redaktorių paskelbtas atsišaukimas.

Laisvėje esą lietuviai rašytojai turi parodyti, kad ir po 10 tremties metų neišblėso jų kūrybinės jėgos; priešingai — jos tarpsta, nes turi kūrybinę laisvę, kai tuo tarpu tarybinė literatūra Lietuvoje nususo, nes ji neturi laisvės. Atžymėdamas spaudos atgavimo sukaktį, metraštis turi būti kovos dokumentas. "Norėtume,— sako leidėjas ir redaktoriai,— kad ji (knyga) sutvirtintų lietuvį tikėjime ir viltyje." Jie prašo mūsų rašytojų rimtai pažiūrėti į šį reikalą, "kad knyga būtų pilnas ir tikras laisvo ir kovojančio lietuviškojo žodžio vaizdas." Visa tai gerai, bet bus negerai, jei redaktoriai tenkinsis savo atsišaukimo paraginimu: rašytojai siųskite dabar savo raštus...

Nereikia manyti, kad rašytojas, pasiskaitęs leidėjų ir redaktorių atsišaukimą, L. R. Draugijos valdybos paragintas, tuoj ir atsiųs pluoštą. Tai parodė ir Vokietijoje leisti "Tremties metai". Kiek reikėjo pastangų, kol redaktoriai sulasė visą medžiagą. Tai ir dabartinio metraščio redaktoriai tegu nepasikliauja šviesiom viltis. Jau toks gyvenimas, jie turės raginti ir prašyti, kol šiaip taip surinks visą medžiagą.

Pasitenkinti tik tuo, ką atsiųs, nevertėtų, nes metraštis gali išeiti per kuklus.

Antras klausimas, ar atsiųstą medžiagą taip ir pervaryti per spausdinimo mašinas ir susiūti į tomą, ar reikia atrinkti. Juk ir "Tremties metus" šiuo atveju buvo rūgojama:— per daug visko pridėta, reikėjo praleisti. Šituo atveju—demonstruojant savo kūrybinę jėgą sukakčių proga, savaime peršasi, kad redaktoriai turėtų atrinkti ir pateikti tik pačią geriausią medžiagą, kuri tikrai liudytų lietuvių rašytojų pajėgumą.

Redakcija skelbiasi, kad dės ir kritikos straipsnius. Bet ar nebus per platu, nes metraštis turi savo paskirtį — atžymėti spaudos ir tremties sukaktį. Iš tų klausimų reiktų ir išeiti ir sudaryti visą straipsnių skyrių. Vieni jų turėtų suktis apie tremties literatūrą, kiti sietis su spaudos atgavimu. O tokių straipsnių neprašius, neraginus, neieškojus niekas neparašys. Gali kas pasismagindamas ir nutekinti, bet ar tiks, nes į šią knygą, kaip ir kūrybą, taip pat ir straipsniai turi patekti svarūs.

Sudarys sunkumų ir pačios iliustracijos: kokiu principu jas atrinkti: ar imti mūsų dailininkų kūrinius, sukurtus tik tremtyje, ar perbėgti per visą 50 metų. Čia jaučiama ir pačioje redakcijoje spraga, kad prie šių vyrų: prie St. Zobarsko ir J. Aisčio reikia ir trečio redaktoriaus — dailininko. Jo paskirtis būtų kaip tik parinkti iliustracijas ir duoti knygai formą. Kai metraštis leidžiamas spaudos sukakčiai paminėti, jis turi parodyti ir pačios knygos techninę pažangą.

Kaip leidėjas ir redaktoriai savo atsišaukime ragino rašytojus rimtai pažiūrėti į šį reikalą, taip reikia ir patį leidėją ir redaktorius to paties paraginti. Sumanymas yra gražus, tegu būna ir metraštis vertingas ir gražus!

A. Džiugėnas

Ką skaito Afrikos negrai?

Ar negrai iš viso skaito? Šis klausimas iškilo Anglijos didžiosiom knygų leidyklom, kurios stengiasi knygas eksportuoti į savo kolonijas. Viena tokia yra Afrika, kur šalia baltųjų knibždėti knibžda juodųjų. O gal jiems pakišti knygą?

Pirkliai reikalą ištyrė, ir visi net urmu pašoko, nes **niekas kitas taip nemėgsta skaityti, kaip negrai.**

Prie knygos jie metasi su tokiu pat ezartu, kaip prie šokių. Viešosios bibliotekos Afrikoje tiesiog juodukų užgultos. Dažnai sutiksi mažytes privačias bibliotekėles su keleta tuzinų knygų. Ir ten verda gyvenimas — skolinasi už tam tikrą mažą atlyginimą. Kas gali nusipirkti, pats stengiasi įsigyti knygą. Labai dažna, kad knygai labiau taupoma, nei kitiems būtiniems gyvenimo reikalams.

Ir ką jie skaito, gal pramoginę literatūrą?

Negrai, kaip kadaise pavergtoje Lietuvoje, kai buvo spauda uždrausta, pirmiausia stveria politinę literatūrą. Afrikos laisvė, Afrikos turtai, ūkinis pajėgumas — tai jų tikslas, kuris padeda atrinkti ir jų skaitomas knygas. Tad romanai, kurie sujudina Europą ir Ameriką, čia neturi jokio pasisekimo.

Skaitomos dvejopos knygos — marksistinės ir praktikinės. Marksistinę literatūrą parūpina rūpestingoji Maskva per savo agentus, per toli siekiančias rankas. Praktinę — pristato anglai. Šioj pastarojoje, spausdintoj net keliom spalvom, gausiai iliustruotoj, stambiom raidėm rėkia tokios antraštės: kaip susikurti gražų gyvenimą, ugdyk savo asmenybę, būk mandagus, taupus, lavink skonį ir t.t.

Šių pastarųjų siunčiama tiesiog tonomis. Iš uosto tuoj jas gabena motorizuoti knygų pirkliai ir paskleidžia po kraštą. Kas nemoka angliškai, tam paprastai išverčia. Dažnai vakare visa šeima skaito balsu ir viską perpasakoja, persvrasto. O kai paskaito marksistinės literatūros, taip ir pasidaro Afrikos naktys neramios...

Į šių knygų jūrą įsimaišė misionieriai

Jie pirmieji pakėlė triukšmą prieš makrsistines knygas. Jų balsą išgirdo ir Londonas ir politikai. Misionieriai reikalauja užkirsti kelią marksistinei knygai, reikalauja siųsti tik gerą ir vertingą knygą, o kartu kaip priedą pridėti ir gražų baltojo žmogaus elgesį su juoduoju, nes pavyzdys geriau traukia nei knyga.

D. D.

Venancijus Ališas

PAVAKARĖJANT

Apjuosė kalnus sidabrinės juostos
Ir kelias pasiklydo rūkuose.
Į laurų lapą segasi rasa
Ir vis labiau dienos nusvyra bluostas.

Aplink mane saldi ramybė plauda.
Nusnūsk, širdie, atogrąžų žieduos,
Kol tremtinio dalia ir vėl paduos
Tau į rankas klajūno sunkią lazdą.

Ar melsvas marių sapnas pasikėlė
Ir plaukia pasilgta kryptimi?
Džiaugsmu suvirpa lūpos, šaukt imi!
Neprisišauksi lengvo debesėlio....

Girdžiu sudūžtančius žingsnius į tylą.
Kaip spindulį sietyno stikluose.
Šešėlis ar be atilsio dvasia
Pavidalu nealškiu priešais kyla?

Uždėjo gerą, lygu draugo, ranką
Ant veido, ant krūtinės, ant peties.
O paguostas, sustiprintas jauties:
Tie sielvartai, tos kančios — menka, menka.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **A. Škėma** parašė romaną "Keltas". Jo ištrauka buvo spausdinta kovo mėn. "Aiduose".

● **"Gabijos"** žurnalo 5 nr. jau atspausdintas ir platinamas. Žurnalą leidžia "Gabijos" leidykla Brooklyne, redaguoja St. Zobarskas.

● **St. Būdavo** romanas "Uždraustas stebuklas" jau atspausdintas ir baigiama įrišti. Leidžia "Gabijos" leidykla.

● **Kun. K. Senkus**, studijuojąs bažnytinę muziką Romoje, rengia didelį lietuvišką giesmyną, kuris apims senąsias ir naująsias giesmes. Giesmyne siekiama duoti kiek galima geresnį tekstą formos ir turinio atžvilgiu. Senosios giesmės, kiek galima, paliekamos pirmykščiame tekste, o kur negalima, atnaujinamos, laikantis dabar priimtų kalbos reikalavimų. Giesmynas taikomas bendruomeniškam giedojimui, todėl imamos tokios giesmės, kurių melodijos yra vientisinės — tinkamos giedoti ir vienu balsu nuo pradžios iki galo. Kontrapunktai — polifoniškai parašyta giesmių muzika imama tik tokia, kurios išpildymas prieinamas vidutiniško sugebėjimo giesmininkams. Senų giesmių užmirštos melodijos atnaujinamos kiek galiam geriau, laikantis muzikos estetikos reikalavimų, kad giesmė įgautų meniško kūrinio pobūdį. Bet atnaujinimas neturi visiškai pakeisti melodijos. Naujos melodijos bus sukurtos tiems tekstams, kurių senosios melodijos yra netinkamos (nei pataisymui) arba kurie jos visai neturi. Jei bus daugiau melodijų, giedamų su tuo jačiu tekstu, tai išrenkama dvi, išimties keliu trys „geriausios.

Dr. J. Balys spausdina angliškai lietuviškų baladžių indeksinį katalogą.

● **Prof. J. Puzinas**, kuris dabar pakviestas į Lietuvių Enciklopedijos redakciją, jau redaguoja raidę "E". Redakciniais reikalais jis lankėsi Washingtone ir tarėsi su prof. J. Baliu, prof. J. Pajauju, prof. D. Krivicku ir V. Trumpa. Dr. V. Maciūnas kviečiamas redaguoti specialų tomą, kur bus sutelkta medžiaga apie Lietuvą ir jos kultūrą.

● **N. Tautvilas**, gyvenęs Camden, N. J., priimtas į kongreso biblioteką Washingtone.

● **Skulpt. J. Dagys** dalyvauja Montrealio pavasarinėje parodoje, kuri vyksta nuo kovo 17 iki balandžio 18 Fine Arts muziejaus patalpose. Išstatė skulptūrą medyje "Vėjas".

● **Londone** Britų muziejuje rasta Lietuvos totorių kronika iš 1644-50 metų. Joje nušviečiamas totorių didžiūnų gyvenimas anų laikų Lietuvoje su visomis privilegijomis ir tarpusaviais santykiais. Šią kroniką studijuoja prof. Algirdas Gurka ir tikisi netrukus ją atspausdinti.

● **Dail. V. Ratas** Perthoje, Australijoje, dalyvavo australų dailininkų parodoje, kur išstatė du paveikslus.

● **Mokytojų dienos** buvo surengtos Toronte kovo 27-28 dd. Buvo apsvarstyta švietimo bei auklėjimo klausimai, gyvai padiskutuota. Kovo 28 d. paskaitą skaitė dr. A. Šidlauskaitė— "Lietuvis vaikas Kanadoje."

ATSIŲSTA PAMINĖTI

MYKOLAS SLEŽEVIČIUS, redagavo A. Rūkas, atskiras dalis parašė: J. Butėnas, M. Mackevičius, K. Škirpa, A. Valuckas, B. Novickienė, J. Kardelis, A. Novickis, L. Šmulkštys, J. Bildušas, J. Audėnas, J. Mikuckis. Išleido Terra Chicagoje, 343 psl.

EGLUTĖ, nr. 4. Numeris skirtas Velykom, gražiai iliustruotas.

Balandžio mėn. 25 dieną, 5 val. p. p.
Brooklyne, Apreiškimo Parapijos Salėje
ĮVYKSTA
AIDŲ KULTŪROS ŽURNALO
KONCERTAS-LITERATŪROS VAKARAS

Programoje pakviesta dalyvauti:

VILNIAUS OPEROS SOLISTAI:
Felicija Pupėnaitė - Vasiliauskienė
Stasys Liepas
Akompanuos A. Mrozinskas

RAŠYTOJAI:
Kotryna Grigaitytė
Algirdas Landsbergis
Antanas Vaičiulaitis

Programos metu bus įteikta literatūros premija

Šokiams gros Jo Thomo Original Recording orkestras ★ Įėjimo auka 2 dol. Bus bufetas

BROCKTON SAVINGS BANK

"THE BANK ON THE HILL"

1 NORTH MAIN STREET BROCKTON, MASS.

LINKSMIAUSIŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

VILLAGE MARKET

Fresh Meats - Groceries - Vegtables

Free Delivery

MIKE WASSON, Prop.

339 WEST BROADWAY

Tel. So. 8-6899 South Boston 27, Mass.

LINKSMIAUSIŲ ŠV. VELYKŲ!

SOUTH BOSTON CAFE

Didelis Pasirinkimas Gėrimų ir Valgių

Vincas Jr., John ir Vincent Balukonis, sav.

258-269 W. BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Tel. SO 8-9307

ALICE'S BAKERY

K. Pliavokas, savininkas

Kepa lietuvišką ir amerikonišką duoną, pajus, tortus donacus ir kitokius kepsnius.

Viskas skaniai padaryta. Pabandykite!

528 E. 8th Street So. Boston 27, Mass.

Tel. SO 8-6796

SILVER CAFE, INC.

Andrew—Božė Strakauskai ir Felix Beleskas, sav.

Visokių valgių ir gėrimų puikus restoranas ir aludė. Malonus patarnavimas.

324 W. BROADWAY SO. BOSTON 27, MASS.

Tel. So. 8-9836

Žodis apie mūsų...

INVESTMENTŲ taupymo sąskaitą!

Kur tik bebūtumėt — prityrę ar nepritvrę — jei turite sutaupę fondą, kurį norite laikyti SAUGIAI ir su PILNA nekančiu SAUGUMU....

PASITIKĖK Montello Federaliniu INVESTMENTŲ TAUPYMO PLANU. Šis Planas turi žemiau išvardintas taupytojams palankias sąlygas...

3% PASTOVUS PILNO SAUGUMAS NEREIKIA KAITALIOJANČIOS VERTĖS SIEKTI (visai pilna nurodyta vertė) IMAMA ar KEIČIAMA nemokamai

Montello Federal Savings

and LOAN ASSOCIATION of BROCKTON

820 North Main Street

PIRMOJI MOTERIS, BET NE PIRMĄJĄ KARTĄ

BROCKTON, MASS.

Julija K. Jakavonytė Brockton'e yra garsi žinoma kaip pirmoji moteris, dirbanti miesto valdyboje, direktorate (Assessor's Office). Nuo 1935 iki 1948 metų ji buvo tik assessorė dalis kitų vyrų. 1948 metais buvo paskirta to departamento viršininke (Chairman of the Board of Assessors). 1951 metais miesto gyventojai balsavimo keliu ją išrinko assessore vieniems laikui. Tuo būdu ji pasidarė vieni iš nepriklausomų nuo pasikeitimų miesto valdžioje. "Tai yra viena iš sumaniausių moterų tarp Massachusetts miestų tarnautojų" —pažymi Brocktone leidžiamas dienraštis Brockton Enterprise", kuris paskyrė jai net ir įžanginį straipsnį.

Proga iš naujo parašyti apie tą gabią, darbščią ir rūpestingą lietuvaitę buvo ta, kad balandžio 5 d. ji buvo išrinkta taip pat pirmąja moterim Brockton Savings banko vadovybėje (corporator). Vadinasi, jau nebe pirmas kartas jai tenka būti pirmąja. Laikraštis pažymi, kad tai yra didelis įvertinimas jos sugebėjimų ir uolumo darbui.

Julija K. Jakavonytė yra Amerikoje gimusi lietuvaitė. Dar būdama maža buvo su tėvu nuvažiavusi jo tėviškės Dzūkijos aplankyti. Bet neilgai teko viešėti, nes jos tėvas, smarkus ir tiesus lietuvis, rusų žandarams stipriai užkirto dėl lietuvių persekiojimo. Jam teko

Julija K. Jakavonytė

tuvaitė, "dvikalbė amerikonė", kuri labai uoliai remia lietuvius, yra viena iš žymiųjų jų veikėjų, daug nusipelnusi miestui. Vienu metu ji mokytojavo įnojau gabiki Lietuvą. Tolau ji augo ir mokėsi Brocktone, kur baigė aukštesniąją mokyklą (High School), paskui įgijo Portia Law L.L.B. laipsnį, mokėsi dar Bostono ir Harvardo universitetuose, studijuodama teisę ir rengdamos būti realestatinimke. Tą darbą ir pradėjo, bet jau 1935 metais buvo išrinkta Brocktono miesto pirmąja moterim assesore.

Brocktono dienraštis pažymi, kad ji yra sąmoninga lie-

valstybės šalininkė, rūpinasi savo tautiečiais pabėgėliais ir jų gerove. Ji yra gerai pažįstama ir gerbiama miesto gyventojų egzaminatorė.

Julija K. Jakavonytė gyvena Brocktone kartu su savo mamyte ir seserimi Virginija, kuri augina tris vaikus. Viena jos sesuo Aišpė yra ištekėjusi už Juliaus Konstantino, dirbančio Pentagone, o vienas jų brolis Kazimieras skuntinėjamas po visą Ameriką kaip patyręs viešbučių meneedžeris.

Brocktono lietuviai nuoširdžiai džiaugiasi naują Julijos K. Jakavonytės paskyrimu ir linki jai geriausios sėkmės.

A.

PEOPLES SAVINGS BANK

221 MAIN STREET BROCKTON, MASS.

LINKSMIAUSIŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

MONTELLO BAKING COMPANY

MR. & MRS. M. WALLENT, sav.

23 Bellevue Avenue Brockton, Mass.

Tel. 6752-W

LIKSMIAUSIŲ ŠV. VELYKŲ

VIENATINĖ LIETUVIŠKA MOTERIŠKŲ KAILINIŲ PIRMA NAUJOJ ANGLIJOJ

WARRIS' FURRIERS

735 NO. MAIN STREET

(Netoli Ames St.), Montello, Mass. Tel. Brockton 8-1246

A. Vasaris, sav.—B. Bartkevičius, padėjėas

Sodaliečių Šv. Valanda Worcestery

Naujosios Anglijos Sodaliečių metinė šv. Valanda buvo kovo 28 d., šv. Kazimiero bažnyčioje. Dalyvavo sodalietės iš Lawrence, Norwood, So. Boston ir Worcesterio. Pamaldas prie Šv. Sakramento laikė N. Anglijos sodaliečių dvasios vadas kun. Petras Šakalys; jam asistavo kun. A. Janiūnas iš Lawrence ir kun. A. Valungis iš Worcester, Mass. Pamaldose taip pat dalyvavo klebonas kun. A. Petraitis, kun. M. Tamulevičius, seselės kazimierietės ir daug šiaip žmonių.

Po pamaldų visos susirinko į šv. Kazimiero mokyklą, kur buvo skanūs užkandžiai ir pasitarimas Marijos metų reikalais. Suvažiavusias sodalietes gražiai lietuviškai sveikino jauna Worcesterio prefektė Pr. Čibiūtė. Apskričio dvasios vadas kun. Petras Šakalys pristatė kun. Albiną Jankauską iš Athol, Mass. Jis buvo atvykęs su nemažu būriu vyčių. Savo kalboje pagyrė gražų sodaliečių darbą ir pažadėjo suorganizuoti naują kuopą savo parapijoje. Trumpai dar kalbėjo kun. A. Janiūnas ir apskričio prefektė Ona Kuderauskaitė iš So. Bostono. Vakaras užbaigtas įdomia filma iš trapistų gyvenimo. Filmą parodė kun. A. Valungis.

Kitas didelis sodaliečių suvažiavimas įvyks birželio 6 d. Ipswich, Mass. Bus galima visiems kartu vykti į tą Marijos šventovę ir gauti šventųjų Marijos metų atlaidų! K.

Real Estate Mortgages

A. Ivas & Co.

545 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

Tel. So. 8-0605
8-0606

Cleaning Dyeing
Pressing Repairing

J. P. EIDUKAS

Ladies and Gentlemen's CUSTOM TAILOR

322 W. Broadway

So. Boston, Mass.

CHARLIE & CRIS

TAISOME AUTOMOBILIUS

Parduodam padangas ir baterius

454 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

Tel. SO 8-4000

Draudžiama jeiti nejaunimui

Jaunimas jaučiasi vis skriaudžiamas, kai pamato užrašus: Ligi tiek ir tiek metų jeiti uždrausta jaunimui. Austrijoje, Insbrucko mieste, geležinkelio stotyje prie vieno kambario durų kaip tik priešingas parašas: draudžiama jeiti nejaunimui. Mat ten įtaisytas kambarys mokiniam palaukti, pasiskaityti ir pažaisti, kol jie laukia traukinio, grįždami iš mokyklos.

LOWELL, MASS.

Nedidelė mūsų kolonija gali pasididžiuoti mūsų jaunosios kartos futbolo lošikais. Kai kurie iš jų yra gavę stipendijas aukštosiose JAV mokyklose.

Štai, Jonas Mėlius, kuris dabar lanko Bostono Kolegiją, yra laimėjęs taurę, kaip vienas iš geriausių lošikų iš visos Amerikos mokyklų. Leonardas Andriušaitis taip pat lanko Bostono Kolegiją jau treti metai: jis yra pasiekęs labai gražių laimėjimų tiek moksle ir tiek sporte. Nesenai Lowellio aukštesniosios mokyklos futbolo komanda išrinko savo vadovu dar jauną V. Paulauską.

Iš senesniųjų dar gerai atsimenami J. Baranauskas, J. Abračinskas. Jų vardai savo metu mirgėjo visoje Amerikos spaudoje.

Pažymėtina, kad visi čia paminėti sportininkai gražiai kalba lietuviškai ir visada save laiko lietuviais.

Vyt. Ramanauskas

KASĖTTA

Dry Goods Store

161 Ames St.

Brockton, Mass.

Tel. 7818

Ona Kašėtaitė, savininkė.

Linksmų Velykų

EDGAR'S Dept. Store

195 MAIN ST.

BROCKTON, MASS.

Tel. — 1

Happy Easter

BROCKTON EDISON COMPANY

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 Lawrence Street, Brockton, Mass.

Telefonas — 189 - 190

PARDUODAME ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ ANGLIUS, KURENAMĄJĮ ALIEJŲ

Taipgi įdedame Oil Burnerius

Patarnavimas skubus ir geras.

Visuomet kreipkitės pas mus.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ!

DUGEY'S PACKAGE STORE

6 ARTHUR STREET BROCKTON, MASS.

Tel. Brockton 649.

Didelis pasirinkimas įvairių

VYNŲ, ALES, ALŲ IR VALGOMŲ PRODUKTŲ

Bay View Motor Service

PETRAS P. TRECIOKAS, sav.

Parduodam naujus 1954 Studebakerį automobilius. Turime didelį storage garažių. Taisome automobilius. Mūsų mechanikai yra ekspertai. Darbas pilnai garantuotas.

541-543 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. So. 8-1058

DARBININKAS

KĄ BALFAS DUODA VASARIO 16 GIMNAZIJAI?

Kartais kyla ir iškyla toks klausimas: ką Balfas duoda Vasario 16 gimnazijai? Kokia iš jo nauda tai gimnazijai? O dar kaip ten su tais pinigais, kuriuos gimnazijos rėmėjai ir kiti aukotojai siunčia per Balfą?

Atsakymui paimsim vienus metus, 1953-čiuosius.

Per tuos metus Balfas gimnazijai persiuntė 18,876.26 dolerių, arba 87,643.62 DM, būtent, 8,929.62 DM daugiau, negu būtų gauta, jeigu kiekvienas aukotojas būtų siuntęs tiesiai gimnazijai pašto perlaidomis, pagal kurias paštas išmoka pastoviu 4.17 DM kursu už dolerį.

Chase National Bank New Yorke, kur Balfas surenka ir laiko gimnazijai skirtus pinigus, per visus metus tėra paėmęs tik 1.05 dol. pašto išlaidų už 29 pervedimus pinigų iš USA į Vokietiją ir daugiau— jokių kitų mokesčių.

Balfas gimnazijai pinigus taip dažnai siuntinėjo, kaip gimnazija prašė (po du kartu per mėnesį, o kartais ir kitaip).

Apie siunčiamus pinigus gimnazija visada gauna iš Balfo platų pranešimą su nurodymu, kas aukojo (adresas), kiek aukojo ir kam (kuriam tikslui) aukojo. Tuos pranešimus gimnazija ar kuri revizija visada gali sutikrinti su aukotojų laiškais ir kitais daviniais.

Per visus 1953 metus Balfo siųstus dolerius sutikrinus su gimnazijoje esančiais daviniais, vakas grynai sutinka — visi 18,876.26 dol. gauti.

Pašalpų per 1953 metus gimnazija iš Balfo yra gavusi:
84 kartonus taukų — 2.815 svarų,
50 kartonų cukraus — 3.000 s.
30 kartonų sviesto—1.950 sv.
14 statinių pieno miltelių — 3.500 svarų,
24 maišai padėv. drabužių — 2.400 sv.
5 maišai padėv. avalynės — 500 svarų.

Maisto produktai gimnazijos ūkio komisijos įkainoti 11,793.00 DM.

Už pinigų, maisto produktų ir kitų daiktų persiuntimą bei patvarkymus Balfas nėra paėmęs jokio atlyginimo.

A. Giedraitis
Vasario 16 Gimnazijos
Direktorius

VYŠNIOS, ŠŪVIAI IR "RADIJAS"..

(atkelta iš 12 psl.)

kanas", nes šalia pasauliečių nardo kunigai, monsignorai ir vienuoliai, vyrai ir moterys, su įvairiais savo rūbais.

Bibliotekoje radau užgulusius ant knygų jaunuolius ir jau paaugusius. Išminties semiasi iš didžiulių tomų, o jų čia visur prikrauta. Prieangyje dar buvo ir parodėlė,

kaip nereikia su knyga elgtis:

paskolinus knygą nereikia jos laikyti namie kokį puskapį metų, neplėšyti viršelio, nebraukyti, netepti riebalais, nedėti po saule ir t.t. Parodėlė buvo pavadinta "knygų priešai".

Paskui nuklydau į psichologijos-psichiatrijos skyrių. Ten yra apie 8000 knygų tik tos srities ir kone viso pasaulio žurnalai, kuriuose rašoma psichologijos klausimais. Šiam departamentui vadovauja

Kun. Dr. John W. Stafford,

1946 metais pakeitęs vieną iš įžymiausių empirinės psichologijos pionierių Amerikoje — Th. Verner Moor. Prof. Dr. John W. Stafford mokslus yra baigęs Louvain, Belgijoje, gilus eruditas, bet studentams labai šiltas, atviras ir paslaugus.

Louvaino universitetą Belgijoje yra baigę dar du profesoriai, iš kurių vienas **Dr. Peter R. Hofstaetter,** austras, eksperimentinės ir socialinės psichologijos specialistas, prieš metus atkviestas kaip svečias į Bostoną (Mass. Technologijos Institutą), dabar pastoviai dirba Washingtone. Žmogus dar pačiame savo pajėgume, nuo ryto iki vakaro prasėdįs savo kabinete ir paskaitose, išleidęs visą eilę knygų vokiečių ir anglų kalbomis. Dar buvo 8 val. ryto, o jau radau jį betriūsiantį. Apsikeitėme keliais žodžiais ir priėjome greitai prie tokios išvados: istorija dabar yra žiauri (mat, aš į tą mokslą kadaise buvau įklimpęs), tai geriau studijuoti psichologiją žmonių, kurie tokią istoriją kuria...

Psichologijos departamentas kasmet gauna 200 prašymų, bet priima tik kokį 10-15 naujų graduantų. Dabar jų turi apie 60. Ta mokslo įstaiga turi ir savo psichiatrinę vaikų ligoninę. Studentai nueina žinių pagilinti ir kitur. Jie sako, kad tai įdomus mokslas, nes keistų žmonių pasitaiko. Ana, vienas skundėsi, kad jam

ant pilvo groja radijas.

Tai esąs kerštas vieno jo neprietelio, kuris gyvena kažkur Pacifike. Vienam iš profesorių "reikėjo važiuoti ir atimti" radijo aparatą. Kuriam laikui ta "muzika" negrojo ir pilvo neskaudėjo. Bet po poros mėnesių tas pacientas vėl užeina ir skundžiasi prašydamas: "Father, ar nenuvažiuotum ligi Kalifornijos antrą kartą. Mano neprietelius įsigijo naują aparatą ir vėl mano pilvas pagauna garsus..."

S. Suž.

Kas šalis — tai naujiena

● Michigane taip mechanizuota karvė, kad mašina iščiulpia jai pieną iš spenio ir nuveda tiesiai į cisternas vagonuose.

● Prancūzijos biudžeto numatytas tik vienas etatas su 30 frankų atlyginimo katei, kuri saugotų tautinę biblioteką nuo žiurkių. Bibliotekos tarnautojam tenka organizuoti privatinę globą katėm, kurių skaičius iš vienos pakilo iki 22.

● Olandija išgarsėjo taip pat joje laimėjo pypkių rūkymo rungtynes vienas ūkininkas; prisikimšęs pypkę, jis ištesėjo jos 77 minutes ir 20 sek.

● Australijoje kitas rūpestis: avių augintojas Corbould pareikalavo iš vyriausybės atlyginti už 900 avių, nes jos buvo tik ką nukirptos, peršlapo ir pastipo, kai vyriausybė, bedaryma bandymus, netikėtai padarė dirbtinį lietų. Nuo to lietaus nukentėjo ir kiti avių augintojai — viso nustipo 60,000 avių.

● Ir faraonų žemė Egiptas turi rūpestį: per 40 metų gyventojų skaičius padvigubėjo, tad vyriausybė sudarė komisiją, kas daryti, kad gyventojų skaičius taip neaugtų. Universiteto rektorius šaukiasi į moteris, kad jos grožį saugotų "kaip amerikonės"; vienas gydytojas siūlo įkinkyti moteris į darbą taip, kad jos užmirštų vedybas. O mahometonų dvasininkai tiesiog įspėjo gyventojus: neklausykite tų visų vaikoėdrų.

Po smerčio kviečiais atsiskės

Lordas Selkirk paskelbė Londone, kad Anglija yra skolinga Amerikai 579 milijonus dol. Nuo karo pradžios ligi šiandien Anglija yra gavusi paskolos iš Amerikos 622 milijonus. Taigi, 3 milijonai jau atmokėti, o likusią skolą sumokės, kai bus geresni metai...

Liga

Panamos piliečiai be bendrųjų ligų turi savo ypatingą ligą — Panamos kanalą. Juo visi rūpinasi ir serga. Kanalas su atitinkama žemės juosta buvo išnuomotas Amerikai už 250,000 dol. metams. Dabar nuoma pakelta ligi 450,000 dol., bet vis per mažai.

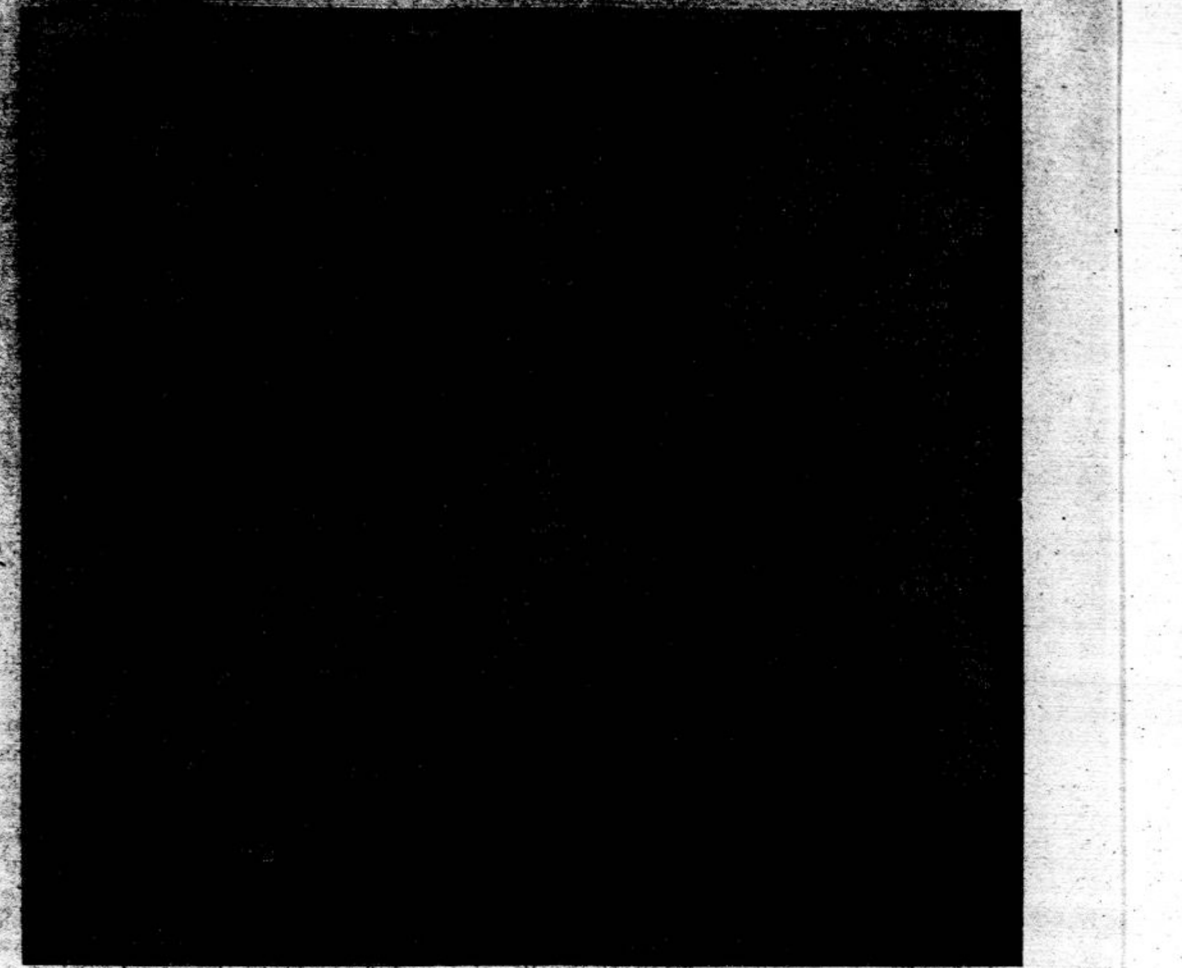

NUDU vos iš kiaušinio prasikale, kaip tie pumpurai pavasarį.

AR BŪTA TEN AUKSO IR 1500 MERGAIČIŲ?

Peru valstybinė specialistų ekspedicija ieško Andų kalnyno Macchu Piccu viršūnėje aukso, kurį prieš 400 m. paslėpė paskutinis inkų vadas. Ši paslaptis dilgina aukso mėgėjus, ir jau ne vienas yra palikęs kalnuose savo tuščią makaulę, bet paslapties dar niekas neatidengė.

Istorinės žinios

Pirmąsias žinias randame Pranciškaus de Xeres pranešime, siųstam Ispanijos karaliui Karoliui V. Iš to rašto sužinome, kad pirmieji ispanų kariai ir kolonistai P. Amerikoje buvo padaužos, nuotykių ieškotojai. Nors jiems buvo įsakyta žiūrėti karaliaus ir Ispanijos garbės, bet jie daugiausia žiūrėdavo, kaip prisiplėšti aukso. Apie 1530 m. tiem užkariautojam vadovavo Pranciškus Pizarro, buvęs Karoliaus V kiaulių vyriausias prižiūrėtojas. Jis su 160 vyrų įsiviliojo į spąstus inkų imperatorių Atahualpą. Jam buvę pasiūlyta išsipirkti iš nelaisvės auksu, bet to aukso turėjo pripilti

22 mt. ilgio ir 16 mt. pločio kambarį.

Kai suneštas auksas nesiekė lubų, Pizarro perpyko ir čia pat belaisvį pervėręs durklu. Apie tai rašo Augustas da Zarate savo veikale "Peru provincijos atradimo ir užkariavimo istorija", o taip pat užsimena Garcilasso de la Vega, kurio veikalas buvo išleistas Lisabonoj 1609.

Imperatoriui žuvus, inkų imperijoj vadovavo jo giminaitis Huascar. Jis suprato, kad ispanams netiek rūpi užimti žemes, kiek jų auksą. Įsakė, kad visas inkų imperijos turtas būtų suvežtas į sostinę Cuzco, o iš ten nakčia buvo kažkur išgabentas ir paslėptas.

Visi nešikai ir vergai

buvę gyvi užmūryti,

kad niekam paslapties neišduotų.

To aukso, sako, turėję būti daug, nes inkų šventovių stogai, vidaus sienos ir lubos buvo išmuštos storais aukso lapais. Taip pat dievų statulos buvo auksinės, o balzamuoti imperatorių kūnai irgi buvo susodinami į auksinius sostus. Net namų ruošos ir žemei dirbti įrankiai dažnai būdavo auksiniai.

Cuzco miesto šventovės durys ir šventoriaus mūras buvo auksinis, kurį puošė stora auksinė 700 pėdų ilgio grandinė, kurią

galėjo panešti tik 200 vyrų.

Tai buvusi tėvo dovana savo naujai gimusiam sūnui.

Bet kai Pizarro įžengė 1533 lapkr. 15 į Cuzco miestą, jį rado tuščią. Nebuvo nei gyventojų, nei aukso. Jie bėgdami buvo viską išsinešę ir paslėpę. Vis dėlto ispanai per pirmąsias tris dienas be jokio ypatingo vargo surinko 10.000 kg. aukso.

Kur yra kitas auksas? Dar niekas lig šiol nerado tos vietos, kur, sakoma, auksas paslėptas. Iš visų turimų davinių atrodytų, kad buvo nugabentas į "šventąjį užgintą miestą", kuris stovėjo Macchu Piccu viršūnėje ir jame tegyveno

1500 šventųjų mergaičių.

Į tą miestą niekas negalėdavo nė kojos įkelti.

Laikas jau buvo viską užnešęs dulkėm. Bet 1911 amerikietis archeologas, ten betyrinėdamas, rado senovės pastatų ir kapų žymes, suprantama, ne aukso. Dabartinė ekspedicija, apsirūpinusi tikslesniais dokumentais, mėgina vėl savo laimę.

E. A.

Ugniakalniai, žmonės ir blondinės

● Vokiečių ugniakalnių tyrinėtojai apskaitė, kad per paskutinius dvidešimt metų Vezuvijus 100 metrų sumažėjo, bet Etna tuo tarpu 200 metrų tapo aukštesnė.

● Amerikos mokslininkas Newman dėstė, kad Amerikoje, pietinėje ir šiaurinėje, juo toliau nuo pusiaujo, nuo tropinių sričių, juo gyventojai yra aukštesni. Šaltesniame klimate esą žmonės aukštesni ir tvirtesni. Vaikai amerikiečių, kurie iš šiaurės persikėlė arčiau prie tropinių sričių, truputį mažta. Aukštį matuoja pagal stuburkaulio ilgį. Esą tropiniuose kraštuose stuburkaulis vidutiniškai yra 76,2—81,3, o šiaurinės ar pietinės Amerikos tolimuosius nuo pusiaujo kraštuos 88,9—92,7.

● Airijos vienas gydytojas paskelbė, kad blondinių moterų skaičius mažta. Prieš 60 metų du trečdaliai bričių buvę blondinės, dabar jų tik ketvirtadalis, priskaitant prie jų dar ir nusidažiusias. Skandinavijos kraštuose blondinas plaukas taip pat dingstąs. Jis labiausiai laikąsis žemės ūkio kraštuose. Tokių esą dabar daugiausia Kanadoje—41%.

PONE ŠOFERI, AR NEŽADI PRIE JŲ PRISIDĖTI?

Čia kalbama apie gražią kompaniją, kurioje yra milijonai vyrų ir moterų. Labai nedaug yra tokių, kurie savo noru į ją dedasi. Daugumas nenori pakliūti ,bet pakliūva, ypačiai per šventes, duodami darbo policijai, graboriam, daktaram ir draudimo kompanijoms. Tai šoferių ir jo keleivių, užsimušusių ar prisimušusių, kompanija.

Velykų proga tos kompanijos kandidatų žiniai viešosios informacijos departamento keleivinio draudimo įstaiga praneša tokius tos kompanijos narių skaičius pereitais metais:

● 1953 m. Amerikos keliuose užsimušė ar buvo užmušta 38,500 ir sužeista 2,140,000. Sužeista 50,000 daugiau nei metais anksčiau. Užmuštų skaičius pereitais metais buvo rekordas Amerikos kelių istorijoje.

● Ketvirtadalis visų susisiekimo nelaimių įvyko vairuojant mašiną šoferiam, jaunesniem nei 25 metų.

● Iš keturių nelaimių trys nutiko visiškai aiškiame ore ir sausame kelyje.

● Iš visų savaitės dienų pasirodė pavojingiausias šeštadienis.

● Didžiausia visų nelaimių priežastis buvo per didelis greitis.

● Per paskutinę pereitų metų savaitę žuvo 15,8000 ir sužeista 800,000 asmenų.

Amerikoje džiovos rekordas

Iš Metropolitan Life Insurance Company metraščio matyti, kad 1953 Amerikoje 100,000 gyventojų teko 13 mirties atsitikimų nuo džiovos. Tokio žemo procento Amerikos istorijoje nebuvo anksčiau.

Pinga—brangsta

— Amerikoje paskutiniu laiku atpigo sviestas.

— Iš Paryžiaus praneša, kad tropinių gyvulių rinkoje atpigę liūtai ir kiti žvėrys visa 20%. Už liūtą dabar moka 600 dol., už dramblį 3200, tigrą 800. Kainos dar krinta.

— Pietinio Sudano Zande tautelės vadai susirinkę nutarė, kad kainą už nuotakas reikia pakelti — vietoj ligšiol mokėtų dviejų karvių, dabar reikia mokėti tris.

"AITVARAI" PADEDA STATYTI KEARNY, N. J., BAŽNYČIĄ

1954 m. Balandžio 25 d., sekmadienį, 6 val. vakare
JACKSON AUDITORIUM
756 Harrison Avenue Harrison, N. J.

KONCERTAS

Dalyvauja:
1. "Aitvarų" kvartetas, vadovaujamas muz. Alg. Kačanausko,
2. Vitalis Žukauskas, dramos aktorius,
3. ALB Kearny Apylinkės Vyrų choras, vad. muz. Kačanausko.

Nauja programa, šioj apylinkėj dar negirdėta. Po programos šokiai. Gros Fred Kaczor orkestras. Bus bufetas. Auka $1.25. Pelnas naujajai bažnyčiai statyti. Rengia Kearny N. Bažnyčios Fondo Komitetas.

Bilietus galima gauti: Kearny-Harrison pas komiteto narius ir knygyne 'Mintis,' 122 Schuyler Ave., Newark—pas A. S. Trečioką, 315 Walnut St., ir pas J. Lelešių, 73 Warwick St., Elizabeth — pas Kudulį, 314-2nd St., Brooklyn —"Gabija", 335 Union Ave.

Kristaus prisikėlimo šventės proga

siunčiu nuoširdžiausius linkėjimus
mano vad. liet. radijo klausytojams, rėmėjams,
bičiuliams ir štabo nariams.
Linkiu Jums Velykų džiaugsmo, o brangiajai
tėvų žemei Lietuvai prisikelti vėl laisvai
ir nepriklausomai.

Jokūbas J. Stukas

Lietuvių Radio Draugijos Programos
J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiadieniais 9:30 val. vak.—WWRL 1600 kc—5000 w.
GYVUOJA PER 23 METUS
Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
495 GRAND ST., J. P. GINKUS Direktorius — Tel. EV. 4-9293, AD JEZAVITAS Muzikos Dir. — BROOKLYN 11, N. Y., J. VALAKAS Pranešimų Dir.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA
WESX—1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.
Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. Jeigu norite ką nors pasveikinti ar paskelbti, tai šaukite: LITHUANIAN RADIO HOUR, 50 Cottage St., Norwood, Mass.
Skyrius: LITHUANIAN FURNITURE CO., 326 W. Broadway So. Boston 27, Mass.
A. ir O. IVAŠKAI
Telefonai: NOrwood 7-1449 ar SOuth Boston 8-4618

Lietuvių Radijo Korporacija
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-0489
Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, perduodama sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONĄ MINKŲ, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas "Darbininkas", lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa
Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kylocycles
KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:
KNIGHTS OF LITHUANIA W. OA
BRADDOCK, PA.